

Nepalaužtoji estų literatūra

Estijos nepriklausomybės 51 metų paskelbimo sukaktį vasario 24 d. minint

ANDRIUS BALTINIS

Trijų Baltijos tautų nepriklausomybė buvo atkurta labai panašiose sąlygose ir kovos dėl laisvės vyko ilgus amžius, pareiklaudamos iš kiekvienos tautos daug ryžto, ištvermės, jėgų ir tikėjimo. Estai kaip tik atgavo savo nepriklausomybę, vedami nepalaužiamo tikėjimo. Tikėjimo į save, į savo tautą, į savo valstybę ir į savo ateitį. Estų laisvės troškimas ir tikėjimas į pergalę ir laisvės atstatymą vaizdžiai atsispindi ir jų grožinėje literatūroje.

Norint suprasti estų literatūros ypatingą veidą, reikia atsakyti į klausimą, kada estų literatūra ir apskritai kultūra pasidarė savarankiška ir pastovi. Pastoviai kultūrai sukurti, neužtenka liaudies kūrybos ir vieno kito gero rašytojo. Turi būti išbūjusi tautinė samonė ir savo troškimų suvokimas, turi būti įžvelgta tautos dvasinė ir medžiaginė padėtis, nes tik ant skaudžios tikrovės pagrindų gali būti kuriama kultūra.

Estų tautinės kultūros pagrindus sudaro 19 šim. antroje pusėje Friedricho R. Kreutzvaldo sukurtas tautinis epas — „Kalevo sūnus“ — „Kalevo sūnus“ (1851-1861). Visi estų kritikai pripažįsta, kad Kreutzvaldas savo epu yra pakėlęs estų kultūrinę samonę aukščiau, negu kuris kitas ankstesnis estų rašytojas. Kreutzvaldas savo tautinio epo fragmentais ir Lidia Koidula savo patriotiniais eilėraščiais susiejo tautinį idealizmą su realiojo tautos gyvenimo tragizmu. Ši tragikali laikotarpis išreiškia kitas to meto estų rašytojas Juhan Liiv: „Varinis dangus viršum manęs, žemė buvo skambanti, surūdijusi geležis, ir aš vaikščiojau aplinkui, kaip gyvas, judantis kapas“.

Sunku būtų nustatyti, kas yra grynai lietuviška ar grynai estiška. Kiekvienos tautos giliausioji esmė atsispindi jos literatūroje, kokio nors garsaus romano būdinguose personazuose, kokio nors poeto vaizdų ypatingame suderinime, kokio nors dailininko spalvų žėrėjime, arba kokio nors kompozitoriaus tautos troškimas giliai išreiškiančioje simfonijoje.

Estų tautos siekimus ir tautos būdą išreiškia šie jų menininkai: poetė Maria Under, romanų rašytojas Anton Hansen Tammsaare, kompozitorius Edu-

ard Tubin ir dailininkas Eduard Wiiralt. Visiems šiems menininkams yra būdinga, anot estų kritikų, didžioji forma. Poetės Under dvylikoje tomų eilėraščių cikliškai architektoniškoje vienybėje aprašyti visi žmogaus gyvenimo tarpsniai ir pergyvenimai. Tammsaare penki romanai vaizduoja estų kaimo ir miesto gyvenimo skerspūvį penkiasdešimt metų laikotarpyje. Tubino septynios simfonijos išreiškia giliausios tautos sielos virpėjimus ir Wiiralto paveikslai savo spalvų ir juoda balta derinimu sudaro begalinį tolumų išpūdį.

Tammsaare romanai išversti į latvių kalbą ir jų turinys apima miesto ir kaimo gyvenimą su jų revoliucijomis, taika ir karais. Jų didžiąją formą sudaro ne jų puslapių skaičius, bet vaizduojamųjų įvykių ir asmenų sielos gelmės su visuotiniai žmogiškai simboliška prasme. Romanas baigiasi žodžiais: „Ir pabaigoje susilieja tikrovė su pasaka, kasdieniškas gyvenimas su poezija“. Šie žodžiai gerai nusako estų kūrybos pagrindinę kryptį bei nuotaiką.

Estų mene ir literatūroje dažnai vaizduojama realistiškai jų tautos tragiškoji praeitis ir dabartis. Bet estai nepasitenkina vien realistišku vaizdavimu, o šiuos realistiškus vaizdus su visais jų tarsi prieštarausiais pakelia į simbolišką plotmę. Wiiralto graviūroje „Pragaras“ matoma tūkstančiai tikrovės detalių, kurios išauga viena iš kitos ir tęsiasi iki begalybės. Under eilėraščiuose tikrovė ekspresionistiška, bet poetė nepameta tikrovės pajautimo.

Oi, šviesa man kaip kraujas priešais banguoja, Kaip žuvėdra jaučiu aš jau sūriąją jūrą.

Kaip angelas leidžias žemyn žvelnusis vėjelis.

Cia tik probėgimais apibūdinta estų literatūra ir menas, jų pagrindinės kryptys tęsiasi toliau ir išsivijose. Tai vyksta todėl, kad iš Estijos yra pasitraukę žymiausi estų rašytojai, kurie daro didelę įtaką ir jaunesiems rašytojams. Iš dalies ir todėl, kad estų literatūra ir menas išreiškia giliausią jų tautos charakterį: šiaurietiška santūraus žmogaus uždumą, už kurio slypi intensyvus mąstymas, galintis išsiveržti staiga didelėmis minčių ir jausmų srovėmis.

Iš vidurinėsios kartos poetų išsivijoj patys žymiausias yra Bernard Kangro. Jo eilėraščiuose atvaizduota gili gamtos, ypač žemės meilė ir labai gilus įžvelgimas į estų senąjį tikėjimą ir jo reikšmės būdus. Šia prasme jis labai panašus į mūsų K. Bradūną. Tarp jo eilėraščių rinkinių tokiu būdu mums artimi: „Apdegęs medis“ ir „Sėkmadienis“. Jis taip pat yra estų literatūros žurnalas „Talinulud“ redaktorius. Senesnės kartos poetas ir kritikas yra Gustav Suits, estų moderniosios poezijos puoselėtojas, kuris savo kūryboje skatina estus su-

Talino, Estijos sostinės, vaizdas. Tai grynai vakarietiški skandinaviško miesto panorama, kurios harmoniją gadina tik primeminė, rusų kariuomenės garnizonui kadaise pastatyta rytietiškoji cerkvė.

Ispūdžiai iš Dailės instituto meno parodos

Praeitą šeštadienį, vasario 15 d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, buvo atidaryta Lietuvių dailės instituto jubiliejinė paroda auksinei Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukakčiai paminėti. Joje dalyvauja 19 dailininkų, atstovaujančių įvairius stilius ir technikas.

Kaip kataloge parašyta, Justinas Vienožinskis yra parodos garbės dalyvis, kurio vienintelis išstatytas paveikslas „Dukters portretas“ realistiškai atvaizduoja mergaitę su lėlyte ir meškiuku rudnisiuku.

Toliau, sekant katalogo alfabetinį sąrašą, eina Juozas Akstinas, parodoje dalyvaujantis su trimis paveikslais, stipriausiai pasireikšias su raudonų ir juodų spalvų liūdina „Joninių naktimi“.

Paulius Augius, vienas iš mūsų įdomių grafikų, savo spalvotais medžio raizginiais ir „Zemaičių vestuvių“ primityviomis linijomis mums parodo vestuvių pilną gyvumą, linksmumą, šokių judesius.

Juozas Bakis yra visos parodos vienintelis skulptorius, pristatęs mums savo modernios technikos metalo skulptūros darbus. Nors šie dailininko metaliniai moder-

SAULĖ JAUTOKAITĖ

nūs meno kūrinių yra išraiškūs, tačiau jie kažkaip nėra malonūs akiai, jie yra daugiau šalti, gal labiausiai atitinka šių laikų šaltą techniką.

Alfonsas Dargis yra paveikslinis skulptorius. Jo aliejiniai paveikslai visi pavadinti kompozicijomis yra monumentalūs trijų dimensijų meno kūrinių. Šie skulptūriniai piešiniai, primena kone indėnų meną, stipriai veikia žiūrovo vaizduotę.

Jurgis Daugvila turi išstatęs tris stiklo ir plastikos kūrinius — jie visi grakštūs, linksmų spalvų, abstraktūs ornamentai.

Vytautas Ignas medžio raizginiais mums parodo savo tipiškus igniškus, labai liūdus žmonių veidus. Nors šie veidai visada vienodai liūdini, bet labai savotiškai liūdini.

Bronė Jameikienė užima didžiausią parodos kampą, savo stambiaus skaldyt stiklo ir kilimo meno kūrinių. Kaip visada, jos stiklo vitražai yra šilti, nuotikiškai liūdini.

Vytauto Kasiulio du meno kūrinių „Repos“ ir „Gatvės muzikantai“ pilni grakštumo, žaismo ir lengvumo.

Povilas Kaupas šioje parodoje parodo savo naują menišką veidą, pasikeitusį, lyginant su anksčiau matytais realistiškais peizažais. Čia mes jį matome abstraktesnį ir gyvesnį.

Petro Kiaulėno matome tris kūrinius: linksmą peisažą, portretą ir natūrą mirtę.

Algirdas Kurauskas stiprus savo grafika, ypač ryškus „Apokaliptinis sapnas“. Dailininkas labai įdomus savo penkiaais nedideliais kolažo paveikslais. Čia jis mums parodo, ką meniška ranka gali sukurti iš paprasto spalvoto popieriaus.

Viktoro Petravičiaus spalvotus lino raizginius reikia ilgai pastudijuoti, norint juos pilnai įvertinti ir išužūrėti jų gilia prasme. O juose tiek daug skausmingosios gyvenimo istorijos.

Vaclovo Rato švelnių spalvų litografijos, lengvo stiliaus, atrodo, kad ir pievų paukštis toks lengvas tartum pūkas.

Adolfo Vaičiūčio spalvota litografija įdomiai įkūnyta ant rau-

Kertinė Parasė

VERTINGOSIOS DOVANOS

Vasario šešioliktosios proga Chicagoje, Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje atidaryta Lietuvių dailės instituto paroda, kurioje išstatyta beveik aštuoniasdešimt kūrinių. Parodoje dalyvauja devyniolika įvairaus amžiaus ir įvairaus žanro menininkų. Plačiau čia jų nevertindami, tenorime tik pasidžiaugti tikrai prasmingu mūsų tautinės šventės paminėjimu, kūrybos akcentavimu.

Daug kartų esame rašę, jog mūsų paskirtis laisvajame pasaulyje yra šaukti, be atvangos liudyti, kad tėvynė yra nelaisvė.

Tai mūsų aukščiausioji misija, antraip, mes būtume tik eiliniai imigrantais, nuskenę besikeičiančioje ir galyje susiliejančioje visų kitų masėje. Šiandieninėje kovoje už krašto laisvę mūsų svarbiausias ginklas yra kūryba. Tai vienintelė ir patikimiausia mažųjų tautų kovos priemonė, nes kūrybinės apraiškos nėra kovai angažuotos tiesiogine prasme, todėl jos amžinos. Kultūrinis palikimas tėvynėi bus lygiai reikšmingas ir toliau, kaip jis reikšmingas ir dabar.

Mūsų kūrėjų kūryba yra ne tik mūsų tautos turtas, bet tautos kūrybingumo ir tuo pačiu teisės į laisvę liudytojas.

Be abejo, mes kasmet minime šimtais parengimų Vasario 16-tąją, mes pasakome daug gražių žodžių ir nenorim čia teigti, kad tie žodžiai nereikalingi. Tačiau ir mažesni darbai yra svarbesni už didelius žodžius. Ši dailininkų paroda yra tikroji dovana, ilgalaikis krašties mūsų tautai. Savu laiku kun. dr. Jonas Gutauskas pasakė: „Sugrius Kūno Kultūros rūmai, Laisvės alėjos asfaltas sudužės, amžių vėjai gal ir Nemuną išdžiovins, tik nemirs lietuvių vardas, nei mūsų šalies garbė, jei lietuviškojo Fidijsaus kaltas mūsų laikų granitą įkūnyti amžinosios kūrybos ugnį, jei koncertų salės mūsų muzikos garsais alėngas tartum pūkas.“ Pratešdami tai, galime pastebėti, kad nėra tiesa, jog šiame raketų amžiuje menas atgyveno savo dienas. Ne ma-

šinos varo pasaulį, bet kūrybinė mintis, o ir pagaliau fronte žmogus miršta ne už automobilį, bet už vienokią ar kitokią idėją. Iš antros pusės, menas šiandien kaip niekada stengiasi pajungti visos diktatūros, ir tai rodo jo reikšmę. Mūsų kūrybai, būdami laisvi, atsistoja lygion plotmės su kitais, kur mes tik kūryba galime atsilaikyti prieš piktus antpuolius ir neatlaidžius metų dūžius. Keltas tos parodos dalyvių yra mirę, bet jų darbai ir šiandien tebeliudija lietuvių tautos kūrybinį genijų.

Ši paroda mūsų tautos šventės proga yra pati gražiausia puokštė prie Lietuvos laisvės paminklo, nes reiškia tikėtis, kad didžioji dalis kūrybinių gėlių išsilaikys prieš atšiaurius laiko ir sąlygų vėjus. Gyviems dalyviams linkėtina kūrybinės ugnies, kuri sudegintų nevilį, kuri įgalintų kurti, kuri kitus uždegtų aukščiausiais žemėje misijai, bet kokioms kūrybiniam darbui, žmogaus ir mūsų tėvynės labui.

Dažnai savo šventes minime tik žodžiais, tik išviršine forma, ir todėl parodos surengimas yra prasmingas, nepaisant, kad toje parodoje gal ir nėra išskirtinai patriotinių temų. Geras kūrinys, nepaisant tematikos, jau kalba už savo kraštą, nes nebūtinai patriotinės knygos ir patriotinių temų muzikos ar dailės kūrinių susilaukia pasaulio atžymėjimo, išskeldami autorių ir jo kraštą. Tenka sutikti su dail. A. Valėsikos teigimu, kad viena Pasternako knyga „Dr. Živago“ daugiau pasitarnavo antisovietinėje propagandoje, negu daugybė rusų bėglių, dingusių įvairiuose kraštuose. Kultūrinis momentas mūsų nepriklausomybės švenčių minėjimuose turėtų būti pagrindinis akcentas, nes juo ne tik išsimuša iš šablono, bet ir suteikiama išskirtinė reikšmė menai, kuris ir yra vienas tikriausių kovotojų už mūsų tautos laisvę ir neišnykstanumą laiko ir istorijos horizontuose.

L. Galinis

Adolfas Valeška

(Iš Lietuvių dailės instituto parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje)

Mano paukščiai

Šiame numery:

- Vertingosios dovanos.
- Nepalaužtoji estų literatūra.
- Ispūdžiai iš Lietuvių dailės instituto parodos.
- Prie enciklopedinės kritikos.
- Estų drama okupuotoj tėvynėj.
- Iš estų poezijos.
- Valpurgių naktys.
- Labai pagrįsti nuogastavimai.
- Ar pažįstat Robertą Schumanną?
- Kad ateitų su šventadienio nuotaka.
- Santlago de Compostela.
- Laiškiniai redaktoriui.
- Moterų gyvenimas.

(Nukelta į 2 psl.)

(Nukelta į 2 psl.)

Prie enciklopedinės kritikos

J. JAKSTAS

Gal joks leidinys nebuvo mūsų laikais taip laukiamas ir iš anksto apkalbamas, kaip Lietuvių Enciklopedijos XV tomas. Be abejo, jo ilga ruošta, užtrukusi lygiai 10 metų, buvo kalbų ir visokių spėliojimų priežastis. Susidomėjimą žadino ir jo laukiamas turinys — didžiausias žinių apie Lietuvą telkinys. Tačiau veikalui pagaliau pasirodžius, nesokta jo spaudoje minėti, kaip, rodos, reikėjo laukti. Pateiktas lyg koks tylos samokslas. Tyla ne vieno galėjo būti palaikytas ženklu, padariusiu visuomenei neigiamą įspūdį. Tad iš mandagumo susilaikyti nuo svarstymo. O galėjo būti ir kita priežastis. Nebuvo kas atsiųdęs perskaityti tuos 800 ir dar su kaupu puslapių ir visa perkostų per kritikos kostuvą. Tik a. a. St. Kolupaila būtų nesibaides visą tomą išskęstenti ir prie jo dėstomų dalykų savas pastabas pridurti.

Sveikintina, kad prof. A. Kučas pralaužė tą tylą ir pasiūvė tomą kritiškai apžvelgti straipsnį „Lietuvių enciklopedijos XV tomas“ (Draugas, II d. 1968, XII, 28). I profesorius gan žybiai kritiškai atsiliepė pats redaktorius V. Maciūnas ilgą atsakymu: „Pastabos apie lietuvių enciklopedijos penkiolikąjį tomą“ (Draugas, II d. 1969, I, 1). Redaktoriaus atsakymas suminėjo visus sunkumus, su kuriais susidūrta, rengiant tomą, ir atsakė į daromus recenzento priekaištus. Bet jis aplenkė pačią esminę kritikos dalį, kurią skiria gerą kritikos pusę ir liečia užsienio lietuvių. Mat, jis palieka tai pačiam straipsniui autoriui atsakyti. Mielai tą pareiškia pasilimu. Prieš tai stabtelėsiu kiek prie recenzento istorinės dalies kritikos, kuri redaktoriaus atsakyme tik prabėgoms paliesta.

Nuo šios dalies kritikos Profesorius eina „in medias res“, tariant, liečiamas pats tomo dėstomų dalykų turinys. Mat, p. recenzentas apsiriboja „vien istorija“.

Tą esminę recenzijos dalį pradeda nuo apimtųjų, t. y. atsidėjęs suskaito kiekvieno skyrelio puslapius. Tai daroma ne šiaip sau dėl įdomumo, o — straipsnių vertinimui. Atrodo, mūsų istorijos daktarui istorinių straipsnių vertė glūdi jų puslapiuose: daugiau puslapių — geresnis darbas. Reikia pasakyti, kad šis, jei taip galima išsireikšti, puslapiomanija, būdinga ne vienam paviršutiniškai ir moksliškai žiūrinčiam jo darbuotojui, ypač pradedančiam. Šia proga prisimenu man vienas disertantas, kuris pokalbyje su kitu disertantu staiga ekstazės pa griebtas pašoko į viršų ir net tris žingsnius pabėgėjo (mat, pokalbis įvyko pasivaikščiavimo metu), kai patyrė, jog jo disertacija būsimanti tris kartus didesnė nei kolegų. Ne. Mokslo darbo vertė glūdi ne puslapių skaičiuje, bet jo turinyje, savaimingume, idėjų originalume. Kuo trumpiau autorius gali ką atbaigti nusiųkinti, tuo geriau. Visur moksle galioja ta aukštinė taisyklė: „non multa, sed multum“. Mano neužmiršamas prof. L. Karsavinas karta įsidėmėtina tiesą pasakė: plona knyga sunkiau parašyti nei storą. Mokslo darbai ne kiekviškai, bet kokybiškai vertinami. Mūsų šiame tome trumpai rašiusieji istorikai reikėtų tik pargirti, dėl jų sugebėjimo siauruose rėmuose išdėstyti jiems skirtus laikotarpius. Juk istorinė dalis ir šiaip pripildė visą tomą ketvirtą.

Aišku, kiekvienas jų vaizdavo patį istorinį vyksmą ir tai bendrais bruožais, nes reikėjo taupyti vietą. O kai vaizduojamas pats bendras vyksmas, tenka aplenkinti paskirų asmenų, valdovų veiklą. Apie juos kalbant, būtu reikėjo plėsti atskiruose įvykiuose ir nukrypti nuo užsibrėžto bendro vyksmo. Antra vertus, šiame,

tome ir nebuvo reikalo kalbėti apie mūsų nors ir gabių valdovų, nes kiekvienas jų plačiai aptartas jiems tekusiame tomuose. O dėl recenzento pastabos, kad „istoriją kuria asmenys, o ne aplinkybės“, galima pateikti kitą pastabą: istoriją kuria pats gyvenimas, tas nematomas malūnas, kuris vis mala ir mala ir žmonijai būti į priekį stumia. Istorinių asmenų nuopelnai ir užtai jiems priklauso pagarba, kad jie sugeba rikiuoti tą gyvenimą pagal jo reikalavimus.

Suskaityęs gražiai straipsnių eilutes, vienus autorių pagyręs, kitus papeikęs, vieną gnybtelėjęs dėl supainiojimo, kitą paglostęs dėl išpaujinimo, recenzentas taip ir baigia istorinių straipsnių vertinimą bendrinėmis frazėmis.

Tiesa, prieš baigdamas dar suformuluoja kelias Lietuvos istorijos temas, kurios enciklopedijoje

je turėjusios būti įterptos. Ju tarpe nurodytas Lietuvos statusas ir valakų reforma. Nejaug Daktaras nepastebėjo, kad abu šie dalykai dėstomi atitinkamuose tomuose ir todėl jų kartojimas atkrito? Istorinių atžvilgiu nepateikiama ir Lietuvos d. kunigaikštijos pavadinimas imperija, lyg tai būtų buvęs jos titulas. Kai kurių valstybių imperijos titulas turėjo oficialia prasme, tam tikru keliu įgyta. Jei Lietuvos d. kunigaikštija kartais vadinta kai kieno imperija, tai pavadinimas turėjo ne oficialinę, tikrą, o grynai figūratyvinę prasmę.

Pagaliau prieiname prie paties recenzento branduolio — užsienio lietuvių. Visai suprantama, kodėl šiam vos 15 puslapių skyreliui skiriama apie pusę vi-

šios kritikos recenzijos. Mat, atpatorius šiame gabalėlyje pasijuntavo savo elemente. Jis yra pirmaujančias Amerikos lietuvių praeities žinovas, autorius kelių šios srities monografijų, tyres ir skaites čionykščiu lietuvių senus leidinius bei laikraščius ir šiaip visokius šaltinius. Jis LE X tome plačiai aprašė JAV buitį. Žodžiu sakant, jis pirmos eilės autoritetas kalbamoje srityje. Prisiųsčiau, kad jo darbus seku, skaitau ir iš jų mokausi. Amerikos lietuvių istorijos. Štai ir paskutinių laikų tuojau suskatau įeiti jo tik ką laikraščio paskelbtos Shenandoah lietuvių parapijos istorijos. Jos, deja, net ir Chicagoje neradau. Laukiu progos ją turėti ir, žinoma, panaudoti ją sau mūsų šio krasto tautiečių žiniui pagausinti. Tad suprantama, kad gerbiama Profesorius mano (ir dr. I. Puzino drauge) straipsnio kritika turi būti rimtai priimta. Aš jam tikrai esu dėkingas už nurodytas kelias faktines klaidas.

Prieš aiškinantis dėl kai kurių recenzento priekaištų, tenka išskleisti ano enciklopedinio straipsnio uždavinys. Nebuvo tikslas vaizduoti lietuvių buitį įvairiuose kraštuose. Tai daryta per visus enciklopedijos tomus ir nebuvo reikalo čia vel kartoti. Šio skyrelio paskirtis — pavaizduoti kiek galima trumpiau mūsų emigracijos vyksmą į užjūrinčius kraštus. Apie įsikūrimą kalbėta tiek, kiek reikėjo pažymėti, kaip pirmieji ateiviai apsigyveno kokioje valstybėje, miestuose ar vietovėje. Vadinas, įsikūrimas tiek palieštas, kiek jis buvo emigracijos finalas. Straipsnio tikslą — emigraciją rodo ir jo suskirstymas į tris bangas.

Pažymėto tikslo, žinoma, laikytasi ir rašant apie pirmą emigracijos bangą į Ameriką, dėl kurios autoriams tenka iš recenzento daugiausia pylos. Kaip jo teisingai pastebima, pradžioje kalbama plačiai, o paskui „tik keliomis eilutėmis apie atskiras kolonijas“. O tai daroma todėl, kad norėta bendrais bruožais pasakoti apie emigracijos eigą. Kadangi emigrantai pasklido įvairiuose miestuose, tai reikėjo ir juos keliais žodžiais prisiminti, tariant, apibūdinti. Dr. Kučui tie apibūdinimai nepatinka. Juo kiek vienas esąs „dažniausiai klaidingas ar tendencingas“. Kai jau taip en bloc viskas pasmerkiama, tai negali žmogus gintis, nes nėra ant ko užsikabinti. Norėsiu tik paklausti, kaip jis skiria klaidingą apibūdinimą nuo tendencingo. Mąstant, apibūdinimas gali būti teisingas ar klaidingas. O jo kvalifikavimas tendencingu jau implikuoja autoriaus nesąžiningumą, tariant, samoningą tiesos išskraipymą kokiais nors tikslais. Idomu būtų patirti, kur mūsų tos nuodėmės slypi.

Beje, nurodomos ir kai kurios klaidos. Dėl kai kurių jaučiu pareigą pasiaiškinti, kitas prisiminti. Pirmiausiai priekaištaujama, kad ne per daug paisyta terminų ir čia pat nurodomi keli atvejai. Profesionalo pavadinimu suplaikiu inteligentus su smulkiais verslininkais. Šis Amerikos lietuvių kasdieninėje kalboje vartojamas žodis tariasi reikškus tuos mūsų tautiečius, kurie ne ranku darbu pelnė sau pragyvenimą. Tai prasme tam žodžiu duodamas, kiek suprantu, ir kun. A. Milukas pavadino vieną savo veikalą: Pirmieji Amerikos lietuvių profesionalai ir kronika. Juk jame kalbama apie visokius laisvųjų profesijų žmones. O gal mano ir klysta?

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Nežinau, kaip recenzentas galėtų skirti socialistus nuo socialdemokratų. Juk tai tos pačios politinės srovės dviejopas pavadinimas. Pasaulėžiūros atžvilgiu tai srovė remiasi vad. laisvamanijka (liberališka) ideologija. Tad trumpumo dėlei galima gretinti tas tris varda: laisvamanijka, liberališka, ideologija.

Vienuolystė nebūtinai išskiria kunigystę. Tad vienuolis, jei jis yra kunigas, gali būti tituluojamas ir šiaip ir taip Ar Zaicas buvo tik vienuolis pranciškonas? Jei taip, tai jo pavadinimas kunigu yra klaidas.

Dėl Kazimieriečių dviejopas pavadinimo, tai gerbiama kritikai tikrai nederėtų kibti. Juk Ordino vardas nėra koks kanonas. O skaitytojai bus aišku, kas autorius turima galvoje.

Nepatinka, kam Jona Grinių pavadinam vadovaujančių tautinių veikėjų pirmiausiai lietuvių kūrimosi metais Chicagoje. Tuo jis turėtų kaltinti seną Adomaičių-Serną, kurio istorija šis pasikloviau ir jo žodžius citavau. Daktaro nurodomas Grinių su šikimais su „Lietuvos“ leidėju LE XVI 11) — primena ankstyvesnį kivičą Šliūpą su Tvarausku. Jis nemenkina jo lietuvių veikėjo garbės.

Pagaliau, du didžiausi kaltinimai: kam vartoti žodžius „laicistinis“ ir „konservatyvinė“. Pirmas terminas esą netinka todėl, kad jis amerikiečių lietuvių nenaudojamas. Amerikiečių lietuvių randame vartotus terminus, kaip šliutarniai, kryžiai, pirmiečiai, atžagareiviai, parmazonai, tamsūnai, juodaskverniai ir kiti. Ar būčiau turėjęs vieną jų naudoti? Terminas „laicistinis“ pasirinktas žymėti grynai pasaulietiškomis lietuvių organizacijoms, nesuliusioms su parapijomis, su bažnyčiomis. Tokios draugijos, pvz., buvo Vytauto, Koperniko (buvo ir tokia!), S. Daukanto. Jos skyrėsi nuo tokių kaip šv. Jurgio, šv. Kazimiero, šv. Juozapo ir p. Šiu organizacijų politinę ideologiją apibūdinau žodeliu „konservatyvinė“. Oponentas man svedžia priekaištą: girdi, aš „prie katalikų religijos visur lipinu apibūdinimą „konservatyvinė“. Iš tikrųjų, tas žodelis visai neličia katalikų religijos, jis taikytas tik griežtai katalikiškomis organizacijoms.

Tai istorinis terminas, kartojamas vis XIX a. istorijose, kur vaizduojamos dvi besirungusios srovės: konservatyvinė ir liberalinė. Pirmoji vis sifosi su bažnyčia, o antroji buvo laisva nuo jos. Nuo priekaišto, kad „tai nei moksliška, nei dženelmaniška“ galiu prisidengti tokiu autoritetu, kaip mums visiems labai gerai žinomas Vytauto D. universiteto ilgametis rektorius M. Roemeris. Jo dženelmanišku, tur būt, niekas neabejotų. O jis savo žinomame bene pirmame veikalė „Litva. Studium o odredze niu narodu Litewskiego“ (Lwów 1908), kalbėdamas apie lietuvių visuomenę antroje XIX a. pusėje Amerikoje ir Lietuvoje, sako:

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

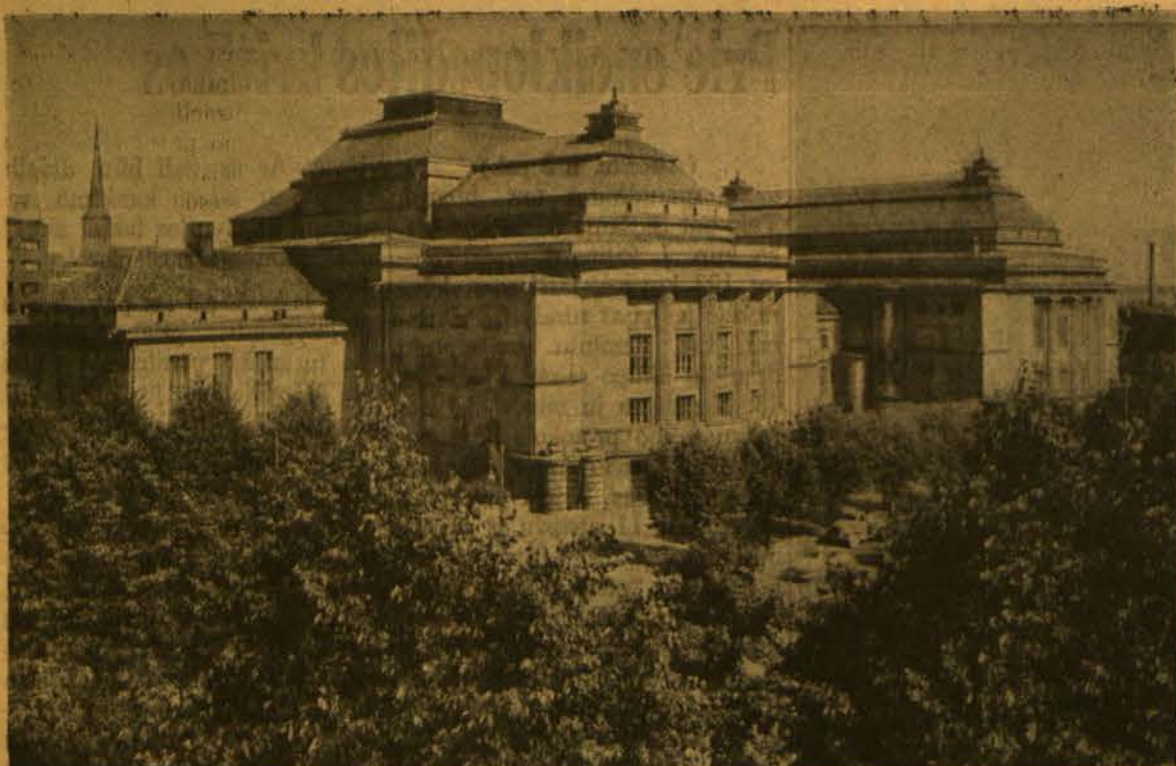
„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Šliūpą Rysiai su „Unija“ tiek glaudūs buvo, kad jis palaikytas leidėju. Pasirodo, bent formaliu leidėju buvo M. Tvarauskas, ir čia dr. Kučas teisus. Klaida turės būti atitaisyta.

Kai kurie priekaištai tiesiog priekabės. Pvz., nėsakau, kad Shenandoah lietuvių išnykusi, o jis man šauna, jog ji dar XV (Nukelta 14 psl.)

„Dalykų esmėje dvasininkai gina visuomeniniuose santykiuose esamos organizacijos ir autoriteto pradą ir tuo pačiu giminiuojasi su interesais konservatyvinės klasės, suinteresuotos išlaikyti status quo (jo pabrūkta) ir savo dominaciją“ (194 p.).

Š

Valstybinis "Estonia" teatras Estijos sostinėje Taline.

Estų drama okupuotoje tėvynėje

Tokia tema Mardi Valgemaie skaitė paskaitą Pabaltiečių studijų suvažiavime Maryland universitete. Pasak jo, estų drama nepriklausomoje Estijoje neprislygo jų aukšto lygio lyrikai. Okupuotoje Estijoje pirmasis "lešimtinis" irgi nieko pažymėtino nedavė. Visi drauztargai, kurie ka nors bandė žuvo tarp Schiller ir Charibdės, būtent tarp estetinių dramos dėsnių ir partijos reikalavimų. Tačiau paskutiniu metu, nepaisant grėsmingų sąlygų, Estijoje pasirodė keletas įdomios fantazijos draminių kūrinių. Kai kurie jų pasižymi net absurdiško teatro bruožais. (Tai prelegentas, žinoma, laiko pagyrimu.)

Po Stalino mirties Estijoje pasireiškė trys įdomios dramaturgai: Egon Rannet, Ardi Liives ir Juhan Smul.

Rannet iš jų seniausias. Anksčiau esančiuose kūriniuose jis puolė pri vatini ūki, religijai ir modernizacijai mene. Tačiau paskutiniu metu jis pradėjo išeiti iš didaktinės metodrosos ribų ir sukūrė sceniškų, geros įtampos su charakteriais ir simboliu prasme, veikalų. Taip pvz. jo "Brakoniervai" 1960 m. sukuria draminių metaforų iš nelegalaus medžioklės valdiškame miške. Ši medžioklė išvirsta į medžioklę meilės džiunglėse ir meno tankumynuose. Taip pat vertas dėmesio yra jo veikalas "Zasy" kuris buvo išverstas rusų kalbon ir pasirodė rusų teatre. Šiame veikalė jis sukuria sceniškai veiksmingų mo-

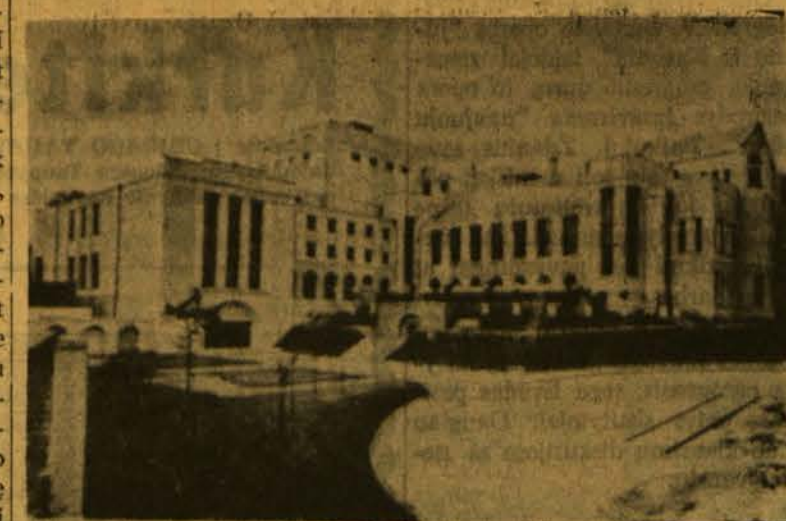
mentų, kaip ateistinio dvasininko kalba paskęsta grasiamie klaukės kriukšėjime.

Ardi Liives yra rašęs propagandinių pjesių, tačiau jis pallečia temas, kurios yra ir anapus partinių tikslų. Kartais jis sugeba net pakritikuoti rusų valdžią, žinoma prieš tai apsisaugojęs geru kontekstu. Taip pjesėje "Vienos pašto ženklas" jis kritikuoja sovietų statybos metodus. Čia sienuose plysiai, vandentiekio sistemos be vandens, tualetai be kanalizacijos vamzdžių. Iš šios pjesės 1967 m. buvo padarytas filmas.

Juhan Smul yra plačiausiai žinomas tenyksių estų dramaturgas. Jo veikalai buvo statyti Maskvoje, Berlyne ir kai kuriuose didesniuose Sovietų kultūros centruose. Vienas jo veikalas yra išverstas anglų kalbon (Soviet Literature), kitas lenku kalbon ("Dialog" liter. žurnale). Nepaisant Lenino ordino gavimo, savo vėlesniuose veikaluose jis yra mažiausiai politinis ir daugiausia eksperimentinis. Pasak Valgemaie, jis yra toliausiai atsisukęs nuo sovietiško "socialistinio realizmo". Jo "Pulkininko žmona" yra melodrama, parašyta sekant airių Samuelį Beketą. Veikalas neturi intrigos, bet žiūrovus patraukia savo žodiniu humoru. Priešingai jo "Pingvinai" 1968 m. yra pilni dinamikos. Jis ten tarp kitko vaizduoja išdidžią pingvinę motiną, padėjusią keturkampį kiaušinį. Veikalas yra satyra, vaidinamas su kaukėmis ir atliepia

geriausią "buržuazinio formalizmo tradiciją". Veiksmas pilnas alegorijos. Jame vyksta kova tarp savimi patenkinto pingvinų imperatoriaus ir Adelie pingvinų, kurie nuolat kalba apie savo kalbą, etninę kilmę ir tautinę savitumą. Čia iškyla konfliktas tarp senų konservatorių ir naujų pacifistų. Žinoma prijungiami čia JAV ir Vietnamas. Veikalas baigiasi tuo, kad atvyksta šiaurinės lapės, kurios pradeda esti pingvinus. Bet prieš tai jos pasirodo esančios ne kas kita kaip imperalistinis "Peace Corps".

Nepaisant reliatyvaus gerumo, M. Valgemaie šiuos kūrinius ne laiko tikromis dramomis. Joms trūksta universalinės temos ir mitologinės akcijos. Pasinaudodamas prancūzų režisieriaus ir dramaturgo Jean Cocteau žodžiais,

Estų tautos legendarinio didvyrio Vanemuine vardo teatras universitetiniame Tartu mieste, Estijoje.

jis jas laiko tik "vizualine teatro poezija". Tačiau paskutiniaisiais metais Estijoje pasirodė keli dramaturgai, kurie, pasinaudodami mitologine pasakų medžiaga, sukūrė satyrines utopijas.

Artura Alliksaar, miręs 1966 m., eidamas 43 metus, savo vienintelį veikalą "Bevardė sala" išleido keletą mėnesių prieš savo mirtį. Jis dar niekur nėra statytas. Veiksmas vyksta kartu trijuose lygiuose. Pirmoje eilėje tai yra pasaka apie nuotykius tarpplanetinėje erdvėje. Tačiau anapus šios nekaltos fantazijos mūro so drąsi antisovietinė satyra. Kai salos diktatorius, užsidėjęs kaukę, skelbia pasaulio sunaikinimą, jis patenka į Vakarų Europos teatro seniau mėgtą problemą: nesugebėjimą iš fantazijos pasaulio grįžti realybėn. Tai Italų drama turgo Pirandello tema, kur aktorius, vaidinęs Henriką Ketrivartį, nebesugeba atgal grįžti į kasdieninį gyvenimą ir pasilieka klaidingai besivaistanciu imperatoriumi. "Bevardė sala" prasideda dialogu tarp laikraščio skaitytojo ir įsibrovėlio, kuris, užsidedamas cigaretę, užsidega skaitytojo laikraštį, tuo paslėpdamas jo veidą. Kai degantis laikraštis pradeda sivilinti skaitytojo pirštus, jis laikraštį numeta. Įsibrovėlis tada jo paklausia: "Kas, juk čia visiškai ne jūs..." - "Žinoma, kad aš", atsako skaitytojas. Žiūrovai toliau sužino, kad skaitytojas serga amnezija, ir čia prasideda pirandeliškas ieškojimas savo veido anapus kaukės. Dramaturgas moka gerai naudoti žiūrovų regėjimo, mąstymo ir girdėjimo galias, meistriškai pereidamas iš vienos sferos kiton. Pvz. salą puošia neįtikimai gyvos žmonių statulos. Tačiau paaiškėja, kad jos yra likviduoti politiniai nusikaltėliai, kurie, kaip sto vi, buvo sušaldyti į ledą. Valgemaie tikisi, kad su šio veikalo pastatymu nereikės laukti 77 metų kaip reikėjo Jurgio Buechnerio "Woyzeckui".

1967 m. "Vanemuine" teatras Tartu pradėjo ruošti Ain Kaalepo veikalą apie "Tarptautiškai apipavidalintos beždžionės modelį".

PAVASARIO ZENKLAI

Gerai didieji šaltiniai mažuosius. Žemė praziodina iki ausų burnas, ir jos visos geria. Iš purvo mėginu ištraukti kojas - Aplinkui visur šviesa ir vanduo - nėra kur bėgti. Garuoja aplinkui krūmai, plaukus draiko vėjas. Supurtant šakas - kokios pritvinkę ir stiprios. Už kaklo užkrinta lašai. Prieš saulę rankovę keliu, tegu ji skamba.

Brūknių žibėjimas šviežias, žavus. Žalumas samanių neblunkantis. Man patinka naujai užgimusių žolė uostyti ir kambarį užmušti pirmą musę.

Oskar Ehaste

BOK TVIRTA

Būk tvirta, tu esti gentie, Būk tvirta, tai neprazūsi! Greit sugrąžins tau kas išplėsta - Būk tvirta, raski kelią į laimę.

Likimo knygoj sužmėtas tavo amžius - Gero ir blogo rasi puslapius. Lig žemės nulenke tave nelaimė, Gera minėdama, sudėkime maldai rankas.

Iš estų poezijos

Maria Under

VIENTATVE IR JŪRA

Gubos jau susartytos. Išvažiuoti mums tenka. Arkkliai bus greit pakinkyti. Kai vėžėjas jau ant pasostės. Tai vėžime keičivis. Yra susimąstęs, tylus.

Koks pajūris platus! Niekas čia neateina. Niekas nemato manęs, niekas nežino. Ir taip yra geriau. Tikrai užvaros, vandenio kvapas Ir pėdos, kurias mano korpės palieka.

Tik žuvėdra dar klyktelia. Vėjas vandenį suja - Mano krūtinė taip sunkiai kilnoja. Žiūrėk, dar bite paskutinę gelę aplanko. Lingvojanti tarpe uolų. Ir paskutinį medų čiulpia.

Taip vandens pakraščiais Ieškodama einu. Su savim kalbėdama... Tik staiga pakelvi galva - Ir sustingstu kaip klinis. Žeri jūrą be galo - Sustoju tarsi prieš Dievą.

PAVASARIO ZENKLAI

Gerai didieji šaltiniai mažuosius. Žemė praziodina iki ausų burnas, ir jos visos geria. Iš purvo mėginu ištraukti kojas - Aplinkui visur šviesa ir vanduo - nėra kur bėgti. Garuoja aplinkui krūmai, plaukus draiko vėjas. Supurtant šakas - kokios pritvinkę ir stiprios. Už kaklo užkrinta lašai. Prieš saulę rankovę keliu, tegu ji skamba.

Brūknių žibėjimas šviežias, žavus. Žalumas samanių neblunkantis. Man patinka naujai užgimusių žolė uostyti ir kambarį užmušti pirmą musę.

Oskar Ehaste

BOK TVIRTA

Būk tvirta, tu esti gentie, Būk tvirta, tai neprazūsi! Greit sugrąžins tau kas išplėsta - Būk tvirta, raski kelią į laimę.

Likimo knygoj sužmėtas tavo amžius - Gero ir blogo rasi puslapius. Lig žemės nulenke tave nelaimė, Gera minėdama, sudėkime maldai rankas.

Būk tvirta, tu esti gentie, Būk tvirta, nepasimeksi. Kai sunijimas praies, lyg pustoma smiltis. Pakelk sparnus. Į laisvę skarbėk!

Lydia Koidula

VAKARO RAMYBĖ

Diena jau baigė ir naktis atėjo. Nutilo tūšios gatvės ir keliai. Vakaro ramybė... jokio vėjo - Balsai dūnos užnugo jau gliiai.

Nurimo girios ir sodeliai. O ir paukšteliai gojuje... Žiūrėk, net gėlės ir upeliai Atrodo sapnuoja.

Norėčiau sveikinti tave, miela, Tik nelindėk, lengvai alsuok - Nurimk, širdie, neverki, siela - Nurimki ir sapnuok.

Ilme Ivand

MES

Kalevo senoji mes aimai, I šiaurės žemė sturbias mūsų šakny. Vėsaus miškai mūsų dainas nusineša Sielos keliais nukisinė šiaurės saulėje.

Mūs gyslose senolių kraujas teka, Sirdy juodoji neapykanta ir paniekia - Audra vikingų laivų daužo, Jie veržias jūroje ieškot teisybės.

Ten vėtroje, ten mūsų balsas aid. Nuo klinčių kramto lig dangaus Tenai tas kraštas! Jisai sirdy manojoj, Jis mūsų sapnuose, jis laisvėje...

Mes esame jauni, mūs žodiuose viltis, Mes troškimus pagausiom rankom - Laiminga ir laisva bus šiaurėje gentis, Ir laisvos bus vėl mešvos bangos.

Ateis diena, kai į numus sugrįšime Jau po klajonių dukterys ir sūnūs. O, Estijai! Tik tu vienintelė pajėsi mus apglė. Mūsų balsai dar tavo klionuose atgims.

Juk esam dar gentis Kalevo, Dar šiaurės žemėj tvirtos mūsų šakny! Dar šiaurės saulės nuklans žėri sirdyse, Šiaurės miškai skamba estų kalba.

Iš estų kalbos vertė

Leonora Tammer

Valpurgijų naktys

Iš spaudai paruoštos knygos "Milfordo elegijos"

Jonas Aistis

(Tęsinys iš praėjusio šeštad.)

Šis mano tautiečių bruožas nusitęsęs per visą istoriją. Istorikai aukština lietuvių tautos tolerantiškumą. Bet tolerantiškumas turi turėti ribas ir neperžengti savų reikalų, o dažnai toji tolerancija nerė lietuvių tautai kilpa ant kaklo. Lygia dalia tolerancija negali būti vadinamas visiškai defetizmas, visiškai nusilenkimas svetimiems papročiams, svetimam valdžiai, svetimam jūnui, svetimam priešpaukai... svetimam įtakai...

Taip dalykam esant, mes negalime kaltinti vienos nakties, vieno žmogaus, juoba, kai reikia pasirinkti laisvę ar vergiją, gyvenimą ar mirtį.

1947 birželio mėn. 6-9 dienas praleidau Vinco Krėvės pastogėje. Dienas ir naktis praleidome besišnekučiuodami apie netolimą praeitį, dabartį ir ateitį. Kada visi džiaugėsi ir didžiavoši partizanų žygiams, Krėvė manė, kad tai tik spaudos propagandos išpūstas dalykas, nes, jo manymu, tai buvo neįmanoma bol-

ševikų užimtam krašte. Kai jam parodžiau apie tai tarybinės spaudos puslapiuose, baisiai nustebo, ir pats sau kartojo: "Reikia viską daryti, kad būtų sustabdytas tas kraujo praliejimas, jie gali sunaikinti visą tautą..."

Paskui jis kalbėjo apie pasikalbėjimus su Dekanozovu, ir ypač su Molotovu. Su pastaruoju penkias valandas norėjo ir stengėsi išlaikyti pokalbį lyg dviejų valstybės vyrų, ne viršininko su pavaldžiu valdininku, kol galop tasai atviru brutalumu pasakė: Dovol'no santimentalnicat...

Niekad istorija už tą pokalbį nepakaltins Krėvės, nes jis padarė visa, ką galėjo. Gal būtų, daugiau negu jis galėjo. Gal būtų, daugiau negu buvo galima. Bet, su juo besikalbant, man pirmą kartą pasirodė, kad jis kalbėjo taip, lyg būtų jautęs kaltas.

Krėvė jaučiau simpatiją nuo 1919 m. Vilniaus kalendoriuje paskaityto apsakymo "Silkės" ir jaučiu tą simpatiją iki dabar. Krė-

vė kiek atokiau laikėsi nuo bendrosios lietuvių rašytojų masės. Ilgai ji gavėse sveikindavau, kaip mano buvusį profesorį. Ilgėliau kalbėjęs esu tikėtai keletą kartų. Taigi, mano asmeniškai kontaktai su Krėve buvo labai silpni ir pripuoliami.

Dėl to man buvo oaisiai įdomu atspėti, kur gi glūdi to kaltės jausmo šakny. Pradėjau kalbėti apie jo redaguotąjį žurnalą "Literatūra" ir išimtinai kairiuosius to žurnalo bendradarbius. Ne, čia jis jautėsi darąs gerą ir pozityvų darbą. Atsimenu, dar gerai prieš žurnalo "Literatūra" pasirodymą Krėvė, sėdėdamas kavinėje su savo įprastiniu draugu, pusbalysiu pasakė: "O mes, manai, nepiausime savo buržujų?" Prie mano stalelio sėdėjęs Cvirka, išgirdęs tai, net išsižiojo, o paskui pasilenkęs pusbalysiu pasakė: "Jūs patys buržujai, žiūrėkite tikėtai, kad jūs kas nepapliautų." Niekas, padaryto, kalbėdamas, nesigailėjo, viską darė samoningai ir jautėsi darąs pozityvų ir patriotinį darbą, vadinas kaltę galėjo glūdėti tik tai pasamoneje...

O kiek tokių dorų piliečių buvo uolių kultūrbolševizmo šulų ir ramsčių... Argi jie buvo tikėtai opozicija prieš tautininkų režimą? Ar nebuvo kažkas daugiau? Labai abejoju... Iš to sektų, kad tai buvo tikėtai naivumas, tikėtai nusimanymas, tikėtai nesuvokimas, nesuigau dymas... Viešpatie, atleisk jiems, nes nežinojo, ką daro...

Visuomenės irimas yra nepataisomo nuopuolio feiškinys. Tai turėtų atminti visi ir visuomet. Visuomenė, bendruomenė, tauta ar jungiasi ir auga, arba yra ir negarbingai nyksta ir žūva. Tame reikale vidurio kelio nėra.

Opozicija turi veikti, turi kovoti, ne intertiškai rūgti ir visą bendruomenę tuo nihilistiniu rangu apkrėsti...

Gardinioško seimo dokumentacijoje Kotrynos Didžiosios atstovas Sivers atėjo įtvirtina, kad visi lietuviai yra rusofilai ir visi ji ištikimai palaiko. Iš tikrųjų taip nebuvo, ir Lietuvos bajorai buvo ne kiek neblogesni jungtinės valstybės patriotai ir šalininkai negu lenkai. Tą palankumo ir rusifiliškumo įspūdį Sivers bus susidares gerokai prieš Gardinio siemą ir kad tasai įspūdis turėjo pagrindą. Dėl to jam ir galvoje netilpo, kaip lietuviai jam galėjo daryti nemalonumus lygiai taip pat, kaip ir lenkai...

Emigracijoje teko sutikti visą eilę netylių patriotų, kurie iš visų spėkų smerkė bolševizmą ir garbino nepriklausomybę, o tada, kai rusai įvedė igulas, džiaugėsi, kad esamomis sąlygomis diktatūra ilgai nepatversianti. Nėra ko sakyti, atspėjo, diktatūra nepatvėrė... Bet vieną diktatūrą pakeitė kita, nes aršūs demokratijos šalininkai pageidavo, kad jų mėgiama tvarka įvestų kas kitas...

Yra kažkas nenuosirdi, kažkas dirbtina mūsų bendruomeninėje pasamoneje. Ir tai mane labiausiai jaudina šiose elegijose. Mane daug kas ir daug kuo kaltino. Sakė mane esant garbėtrošką, išdidų ir panašiai. Bet aš savo raštuose liečiau realius žmonių veiksmus ne dėl to, kad pasirodyčiau viršesnis, didesnis visuomenininkas ar valstybininkas, ar būčiau iš prigimties nesugyvenamas ir priekabus. Niekad jokiom partijon nebuvau įsirašęs, niekad partijos organe nesu paskelbęs nė vieno žodžio. Minėdamas realius įvykius negalėjau

nepaliesi realitį žmonių. Bet aš niekad neįėjau nei keršto, nei neapykantos paskutiniųjų įvykių žmonėms, nes tai, kas įvyko, vienas Dievo angelas galėjo tai nuo mūsų atitolinti. Mano vienas tikslas, kad ne šios dienos, o ateities žmonės panašiose sąlygose galėtų garbingai savo veiksmus ir pareiškimus tvarkyti...

Dabartis turi šaknis, kaip sakiau, praeityje, ir tos šaknyms nuolatoms šakojasi. Kai kas, kaip tautos būdas, manau, gali siekti net priešistorinius laikus. Būde yra eilė dorybių, bet taip pat ir eilė ydų. Viena iš tų žalingesnių ydų bene bus lengvos ir pigios garbės troškimas. Ilgesniam, sunkesniam darbiui lietuvis netinka.

Imkime operų pastatymus, jaunimo kongresą, žygį į Jungtines tautas, krepšininkų keliones... Būtų labai įdomu žinoti, kiek čia paminiams dalykam buvo surinkta pinigų. Spėju, milžiniškos sumos, už kurias būtų buvę galima sukurti didelių kultūrinių turtų, kurie galėtų patverti ne vieną vakarą, ne vieną savaitę, ne vieną mėnesį, o ištisus dešimtmečius, o kai kas galėjo likti ir visiems laikams... Efemeriniai pasirodymai tiklos nepasiekia... Ir jų nauda yra daugiau negu abejotina. Tai šakėmis užrašyti garsūs šūkliai ant bėgančio vandens...

Kultūrkamfas yra rimtas žygis. Jam reikia dėti pastangas pastoviai ir nuolat. Tik taip tautos gyvenime nebus nenumatyty ir nepamatytų valpurgijų naktų...

(Pabaiga)

Labai pagrįsti nuogastavimai

J. ZILEVICIUS

Šių metų sausio mėn. 18 d. "Draugo" kultūriniam priede J. Zdanis savo straipsnyje "Nepagrįsti nuogastavimai" bando pa neigti mano instrumentalinių jungimų (rašybą) gaidų, laikydami jį neapčiuopiamu. Girdi "Idomu, kad neseniai išėjęs paties recenzento redaguotas P. Ma tekūno dainorėlis vaikams "Ten gintarėliai" yra įgravinuotas nau juoju, kurį recenzentas vadina, instrumentalinio, būdu..." Keis ta, kad įgravinuotojas pamiršo tam tikras šio atvejo aplinkybes: atnešė keletą puslapių parodyti pradėto darbo, įgravinuoto instru mentalinio būdu. Aš, tai pama tės, nustebau ir susierzinau, kad, neatsiklauses kuriuo būdu gaidas gravinuoti, pasirinko instrumen talinį. Tuo labiau, kad pirma to jam būvę keletas diskusijų šiuo reikalu, ir žinodamas mano nepritariaimą šiam "naujam" būdui, vis tiek įgravinavo savaip. Ką gi? Reikalavimas pertaisyti jau at liktą darbą būtų sukėlęs tik be reikalingo pykčio. Pagalvojęs ir pamatęs, jog ir Zdanis pačiam kažkaip pasidarė nesmagu, nuta rių: tegu jau baigia kaip pra dėjo, nes rinkinyje dainelės trumpučukės — didžiulioje dvie jų eilučių.

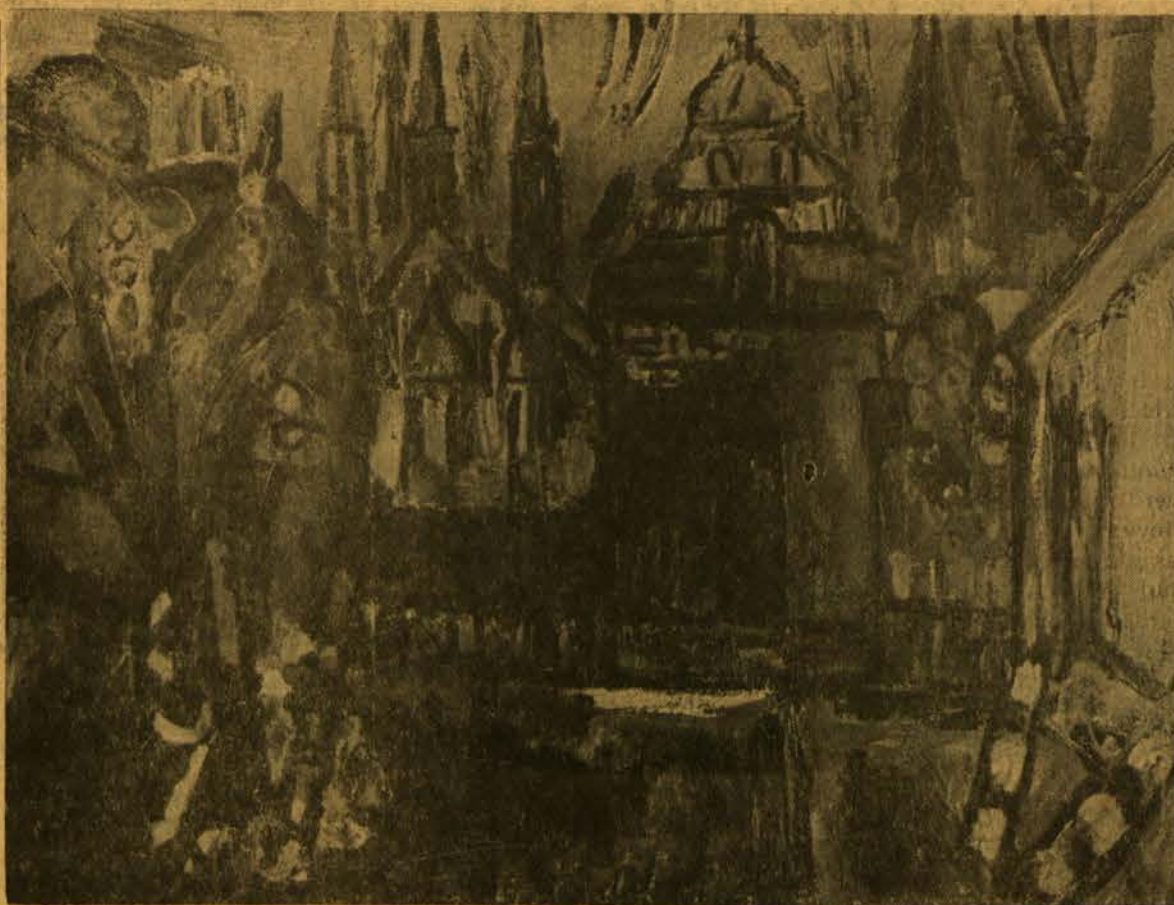
Įgravinuotojas pateikė visą ei lę studijinių įrašų — vadovė lių, net ir enciklopediją pagal bon "pasikvietė", bet tai neturi nieko bendro su vokaline ar vo kaline-instrumentaline literatū ra, prie kurios priklauso ir St. So deikos rinkinys, kurį aš "Drau ge" recenzavau. Įgravinuotojas nenurodė nė vienos kantatos, o ratorijos, koncertinių mišių, pa sių, operų ir pan. Idomu, ar daug "naujoje" rašyboje yra at spausdinta operų ir kitų vokali niai-instrumentalinių kūrinių? Juk Amerika yra visokių nauje nybių ir eksperimentų kraštas, tad klausimas: ar daug čia nau-

juoju būdu perspausdinta Bacho pasijų, operų, ar daug išleista "naujuoju, dainininkams paleng vintu būdu" dalykų? Kodėl mū sų pažangieji kompozitoriai ne spausdina savo kūrybos tuo "nau juoju" būdu? Čia turiu galvoj J. Gaidelio kantatą "Kovotojai", o perą "Dana"; Br. Markaičio, S. J. kantatą "Vilniaus varpai" ar ba jo Community Mass (išleis tos Vanguard Music Co., New York, N. Y.), J. Kačinsko "Kon certines Mišias", Br. Budriūno Kantatas ir kt. Visi jie labai ge rai nusivokia apie "naują", per šamąjį būdą.

Įgravinuotojas sako, girdi: "... būtų objektyviau, jeigu recenzen tas, paneigdamas naująją rašy bą, priešpastatytų ir senosios ta riamus privalumus. Kategoriskai tvirtinimas, jog naujasis vokali nis muzikos rašybos būdas labai apsunkins chorvedžiams dar bą..."

Štai paaiškinimas:

1. Šimtmėčiui vartojama ir nu sistovėjusi vokalinė gaidų rašyba yra tuo patogi, kad kiekvienas skiemuo turi po gaidą, jei gaidos yra aštuntinės, tuosyk gaida tu ri ir kobinėlį ar vėliavukę. Jei skiemieniui tenka dvi ar dau giau gaidų, jos jungiamos, vietoj vėliavukę, linija. Dainininkas tada mato, jog tas skiemuo yra pratesiamas kita gaida — ta ro do akims linija. Aiškiau ir negu li būti. Tuo tarpu "naujasis" in strumentalinis, Zdanis siūlo masis būdas dainininką painio ja, jungdamas visas aštuntines gaidas vieno brūkšnio linija, jei šešiolikinės — dviejų brūkšnių linija. Dabar dainininkas turi ieškoti kuriai gaidai skiemu pri klauso (ar skiemieniui gaida). Ir jau dainininkas nebepajėgia iš lapo skaityti (primo visto) gai das, kaip jis gali skaityti grynai

Viktoras Vizgirda

(Iš Lietuvos dailės instituto parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoj)

Šv. Onos ir Bernardinų bažnyčios Vilniuje

vokalinėje sistemoje. Čia vokali nės sistemos rašybai jokių būdu instrumentalinė nebėgi prilygti. Instrumentalistai to nesupran ta, nes jie turi tik vieną melodi ją, o dainininkas dar ir žodžius turi susirasti. Tai naudinga uni joms, kai statant didelius vokali niai instrumentalius veikalus, reiks daugiau laiko sugaišti repe ticioms, dainavime naudojant instrumentalinį rašybos būdą.

2. Sakykim, operos ar oratori jos dirigentas repetuos su choralais, solistais ir orkestru. Kada jam reikia viena akimirka surasti ar pasekti chorą ar solistą, žvilgte rėjus partitūron, tuoj skys už klus už vėliavukę — ir jau tu ri chora. Jei tų vokalių vėlia viukių nebūtų, dirigentas priva lėtų dažnai stabdyti repeticiją ir ieškoti 30 ar 40 smulkių eilučių lape choro. Tą žino kiekvienas vokaliniai-instrumentalinių sudė tingų pastatymų dirigentas. Mū suose šiuo tarpu tokį darbą dir-

ba visa eilė profesorių: dr. L. Ši nės sistemos rašybai jokių būdu instrumentalinė nebėgi prilygti. Instrumentalistai to nesupran ta, nes jie turi tik vieną melodi ją, o dainininkas dar ir žodžius turi susirasti. Tai naudinga uni joms, kai statant didelius vokali niai instrumentalius veikalus, reiks daugiau laiko sugaišti repe ticioms, dainavime naudojant instrumentalinį rašybos būdą.

Įgravinuotojas kelis kartus straipsnyje prisimena, jog instru mentalinis būdas dainavimui vie nas patogesnis. Galima su tuo sutikti tik viename dalyke: taip parašytas gaidas labai lengva melodiniai dainuoti, solfedžiuoti gaidų vardu tarant. Ir tai la bai greitai tempu. Bet Zdanis ne prasitaria apie tai, kaip galima iš lapo greit dainuoti po gaido mis surašytus žodžius. Čia ir yra sunkumas, kai lengvai susipainio jama.

Gale straipsnio Zdanis sako "jog K. V. Banaičio operos "Jū ratė ir Kastytis" leidėjai neuž trenkė progresui durų, ir opera pasirodys įgravinuota "naujuoju būdu". Puikui J. Zdanis savo srityje yra taip toli meniškai pa žengęs, jog ir svetimųjų tarpe sunku jam lygų surasti. Tad me niškai tikrai bus pavyzdinčiai at liktas darbas.

Bet kuris iš aptartų būdų vo kalinės muzikos gaidų rašybai y ra patogesnis, tegu išvadas pasi dard patys skaitytojai. Daugiau šiuo klausimu diskutuokite aš ne dalyvausiu.

KRONIKA

• Knygynai ir knygų pirkimas okupuotoje Lietuvoje. Šiuo metu visame krašte yra 170 kny gas paruošančių knygynų. Vidu tiniškai vienas knygynas aptar nauja 18 tūkstančių gyventojų. Estijoje ir Latvijoje padėtis kiek geresnė — Latvijoje vienas kny gynui tenka 10 tūkstančių gy ventojų.

Visoje Sovietijoje pagal knygų pardavimo vienam gyventojui skaičių Lietuva yra ketvirtitoje vietoje. Pirmoje vietoje yra Esti ja, toliau Latvija ir Rusija, o po jų jau eina Lietuva. Bet, kaip "Literatūroj ir mene" (69.II.8) informuojama, tikimasi greit iš kopti i trečiąją vietą, atseit — Rusiją pralenkti.

• 1968 metų prozos derlius okupuotoje Lietuvoje. Šio žanro knygų praėjusiu metų laikotar pyje išleista 30. Daugiausia iš leista apysakų. Nemažai jų pa skelbta ir periodiniuose žurnaluos. Skaitytojų ir kritikų dėmesį la biau patraukia R. Kašausko "Zaizdos" ir J. Mikelinsko "Trys dienos ir trys naktys". Naujų ro manų teisėta tik trys. Ir te nykštė kritika daugiau dėmesio teskiria tik M. Sluckio "Uostas mano — neramus" knygai.

Prie enciklopedijos kritikos

(Atkelta iš 2 psl.)
tomą spausdinant ten buvusi. Taip pat iškisama be niekur nie ko kun. J. Zilinsko suregistruo tos 193 knygos, tarsi man būtų reikėję jas visas surašyti. Prikia ma, kad neminiu savišalpių draugijų šliūpo seime 1886.VIII. 15. Negalėjau ju minėti, jei ne radau seimo protokole (Susivie nijimai Lietuvių Amerikoje, red. T. Astramskas, 9 p.). Jame mi nima vien 11 atstovų iš įvairių miestų.

Sakoma, "menka orientacija" kyšanti straipsnio rašėjo, kai jis savišalpių organizacijų kūrimą si greina su parapijų steigimu. Kad savišalpinės draugijos galė jo kurtis nepareinamai nuo pa rapijų, negalima būtų ginčyti. Bet dauguma prie parap. steigė si, ir tai neginčijama tiesa. Tai pa tvirtina netiesioginai ir pats dr. A. Kučas (LE X 43), kai jis or ganizacijų (jų daugumas buvo pašalpinės) kūrimąsi jungia su parapijų atsiradimu.

Man sviedžiamas tiesiog kalti namasis aktas už "neskanų verti nimą" kun. F. Kemešio, didelio patrioto ir Sibiro kankinio, dėl jo veiklos Bostone. Mat, kritikas neskiria fakto pripažinimo nuo jo vertinimo. Juk reikia suprasti, kad katalikiškos darbininkų or ganizacijos (šv. Juozapo, ne šv. Kazimiero, kaip mano per neap sižiūrėjimą suklysta rašant) stei gimas pačiame socialistų centre negalėjo būti šių palankiai sutik tas. Prasidėjo varžytinės tarp dviejų priešingų lietuviškų dr- jų, ir tai atsiliopė kolonijos gyven imė. Juk ir pats Kučas kalba (šv. Petro lietuvių parapija Bostone, 54 p.) apie "Keleivio" išpuolius prieš Kemešį. Kaip dr. Kučas ci tuoja "Keleivį", taip S. Michel sonas (Lietuvių išeivija Ameriko je, 287 p.) "Darbininką". Iš jų abiejų sugretinimų išeina pažy mėtą išvadą: prasidėjusi nesanta i ka. Tai istorinio fakto konstatavimas. Ar jis gali būti didelio patrioto ir Sibiro kankinio nu vertinimu? Istorijos faktai negali būti samoningai nuslepiami.

Su laikraščiais tas pats, kas ir su knygomis: priekaištaujama, kad jų mažai paminėta. Ir čia pat kyštelėjamas jų duotas F. Lavinsko (1879 - 1955 m.) skai čius 169. Nejaug jie visi straipsny je turėjo būti surašyti?

Zvartios kritikos gale duoda ma ištisa litaniją "esminių daly ku", kurie straipsnyje aplenk ti. Tur būt, kritikas, ketindamas pa sitytioti iš skyriaus rengėjų, išra šė maždaug tuos dalykus, ku riuos pats LE X t. pagrindinai iš dėsė. Jis lyg dūrė mums pirštu, tardamas, "štai jūs neskaitėte, ką aš ten 35 puslapiuose parašiau ir čia niekus priraizgaliojote". At rodo, mums būtų reikėję pagal tą jo rašinį atpasakoti Amerikos lietuvių darbuotė, ir viskas būtų buvę tvarkoje. O kai skyrelis rengėjai "nežino, ar dedasi ne žina", tai priekabiam kritikui ir susidarė įspūdis, kad "istorija ga lima parašyti ir be istorijos, ir net atspausdinti paminkliniame (sic!) Lietuvos tome". Ar tai ne pasipūtimas su savo 35 puslapių rašiniu prieš mudviejų vos 15? Ten buvo istorija, o čia jos nėra. Ar neapsilenkiama su ta auk sine kiekvienam mokslo darbi ninkui taisykle: stenkis žinoti daugiau nei kiti žino, bet nesirodyk daugiau žinąs?

A. ABALL ROOFING CO.

(steigta prieš 49 metus)

Dengiamie visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, ri nas, nutekamuosius vamzdžius. Dažo me iš lauko. Taisome mūras "tuck pointing". Pinai apsidraudę. Viena darbas garantuojame.

LA 1-6047 arba PO 2-8778

Apskaičiuojami nemokamai

Skambinkite bet kuriuo laiku

Ar pažįstat Robertą Schumanną?

"Vienos karnavalo" spektaklį Jaunimo centre pasitinkant

"Atidžiai besiklausydami Haydno "Pasaulio tvėrimo", iš girti kaip auga žolė", arba išgirdę pirmą kartą Chopin'ą — "Ponai, nusiimkite kepure. Ge nijus!", taip nuoširdžiai savo kole gų atžvilgiu buvo nusiteikę Ro bertas Schumannas.

Gi apie pačią kūrybą jis rašė: "Anapus kalnų gyvena irgi žmo nės. Tu nieko naujo neatrasi, nieko naujo nepasakysi, kas ne būtų buvę kieno nors kito jau atrasta ar pasakyta. Gi jei vie na dieną tau pasiseks tai pada ryti, tai prilk tą faktą kaip Die vo dovaną ir dalinkis ja nuošir džiai su visais žmonėmis".

Todėl nenuostabu, kad šis nuo širdumas pavirsdavo stipriu sar kazmu, kai pasimaišydavo po kojomis koks nors menkavertis kompozitorius. Po naujos Meyerbeer operos premjeros Schu mannas įrašė savo dienoraštį:

Meyerbeer opera

"Pranašas"

↑

Amžiną atilį

Nors paties Schumanno ban dymai rašyti operą irgi nebuvo per daug sėkmingi, tačiau jis pa liko pluoštą nepamirštamų dai nų, jų tarpe dainų ciklą "Poeto meilė" (tekstas H. Heinės).

Aš noriu savo sielą paskandinti Lelijos žiedo taurėje, Tegū ji kaip varpelis dindi Man dainą apie mieląją.

"Mėnesienos priblokštas pasa ky išradėjas", kaip Schumanną jo žmona Clara vadino, labai mėgo vaikus ir savo neišbaigia mą fantaziją išlejo fortepijono kūrinių cikle "Albumas jaunie siams".

Kadangi Schumannas gana vė-

lai savo gyvenime nutarė tapti pianistu virtuozu, todėl jis išsi galvojo labai genialų būdą pa-

Robertas Schumannas (Graviūra T. Johnsono)

Roberto Schumanno "Albumo jauniešiams" išpildytojai "Vienos karnavalo" spektaklyje. (Lietuvių foto archyvas)

greitinti pirštų lavinimo procesą. Palubę įkalė kablį, per jį per metė virvėlę parišęs sunkų svorį, gi kita virvėlė galą užmez gęs ant silpniausio, nelanksčiausio rankos piršto ir skambino, bandydamas šį pirštą taip sustiprinti. Tačiau... netrukus tą jo pirštą paralizavo. Ir tik šio skaudaus fakto dėka mums liko di delė krūva Schumanno fortepi jono kūrinių. Mat, negalėdamas būti pianistu virtuozu, jis visą lai ką pašventė kompozicijoms. Vie noje iš jų — "Vienos karnava lo" Schumannas net aktyviai į sivelia į politiką. Tais laikais Vienoje buvo uždrausta dainuoti prancūzų "Marselietę", kad him nas nesukeltų ir Austrijoje revo liucijos. Pirmoje "Vienos karna valo" dalyje margašpalvių kar navalo dalyvių kamšaty pasiro do prancūzas patriotas ir uždai nuoją uždraustą maršą — him ną.

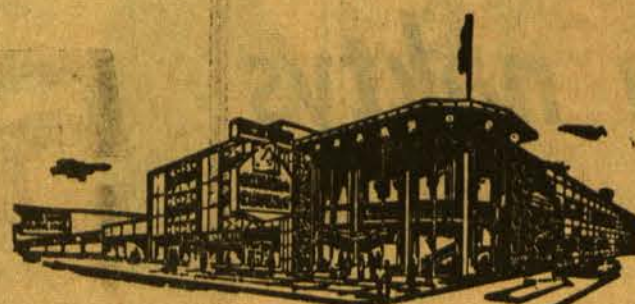
Su šiais minėtais kūriniais ir pačiu Schumannu galėsime asme niškai susipažinti Chicagoj, Jaunimo centre vasario 22 d. (ši šeštadienį) 6 val. vak. "Vienos karnavalo" metu. Pk.

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENROVĖS Taupytojų Praturtėjimo Planą! Pasirinkti Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pa gal dabar taupymo knygelėse mokamus 4¼%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

ŠTAI MĖNESINĖ TAUPYMO LENTELĖ:

MĖNESINĖS SĄTAUPOS	MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ										
	2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.	
\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.48	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36	
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72	
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08	
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,669.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43	
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79	
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15	
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51	
80.00	2,017.05	4,232.66	6,668.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87	
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23	
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.99	39,883.50	

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$90,000,000.00

JOHN PAKEL, President

5¼%

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūks tantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4¾%

Ant visų knygelių sąskaitų

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our spec' money order checks. No
- * service charge to members
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers Checks
- * Safe Deposit Boxes

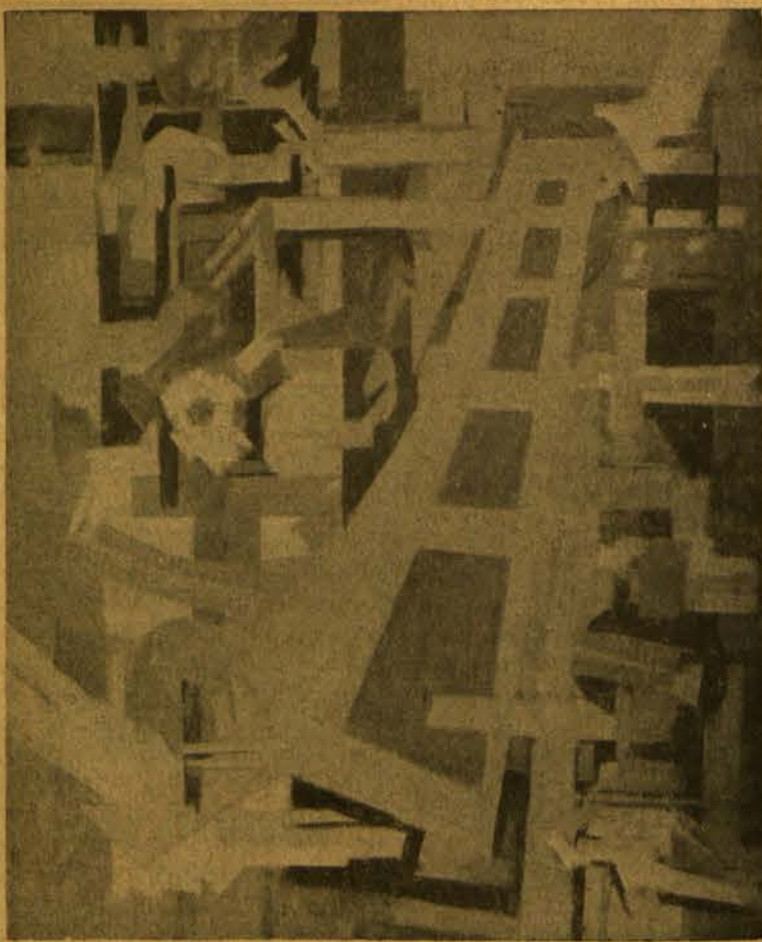
Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad. 12:00 P.M. - 8:00 P.M. Ketvirtad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Antrad. 9:00 A.M. - 4:00 P.M. Penktad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Trečiad. Uždaryta visa d. Šeštad. 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

Povilas Kaupas Kompozicija R II (allejus)
iš Dailės instituto parodos Ciurlonio galerijoje, Chicago

Kad ateitų su šventadienio nuotaika...

Kalba A. T. Antanaitis, Antro kaimo užvaizda

— „Antro kaimo“ naujos premijos proga skaitytojams būtų įdomu išgirsti apie šios ilgokai tylėjusios grupės „pabudimo“ aplinkybes...

— „Pabudimas“ — geras žodis. „Antras kaimas“ — tikrujį niekada nebuvo miręs... Su mažesniais, vieno kito vaidintojo tereikalaujančiomis programėlėmis jie ir „prisnūdimo“ laikotarpyje pasirodydavo.

Esu to dinamiško vieneto stadijoje dalis. Daugiausia — priklaikiu, kad iš inercijos nuo bėgiu nenušoktu. Klausau, kai jie kalba, stebiu kada juda, bandau būti nors šiokiu tokiu veidrodžiu, kuriame matytųsi dalelė įmanomų pataisyti ydelių, o taipgi atsispindėtų ir tikro talento šviesūs prasišverimai... O „Antras kaimas“ yra ir visada buvo „dinamiškas vienetas“ ne vien išskirtinai teigiama prasme. Prie svarbiųjų to judrumo apraiškų priklausė ir nuolatinis... sąsatos keitimasis. Retas kuris vaidintojas spėjo „susitupėti“. Didžiausia ilgesnės tylos priežastis ir buvo per ilgesnį laiką negalėjimas sukliauti pakankamai pastovaus branduolio.

— O dabar galvojate jį sudarę? Kaip didelė yra šiandien jūsių grupė?

— Iš naujosios programos repetitijas pradėjusių pereitą rudėnį liko keturi: Romas Stakauskas, „Antrame kaime“ dalyvaujantis nuo pat jo įsikūrimo, Rimas Cinka, pradėjęs, bene, su pirmuoju sąsata, tačiau kurį laiką išsijungęs, Elvyra Kavaliūnaitė, įstojusi tik paskutinėmis „priešatostoginio“ laikotarpio dienomis ir Vytas Marčiukaitis, pradėjęs dirbti tik šį sezoną. Dažnoje repetitijoje pasimatydavo naujas veidas, bet tuoj ir vėl dingdavo, pabūgęs, manyčiau, darbo ir kietesnio išpareigojimo. Šitai labai

„Antras kaimas“... pasirodė! Sėdi iš kairės į dešinę: Virgis Smilgis, Marytė Mažeikaitė, Titus A. Antanaitis, Lidija Koklytė ir Vytas Marčiukaitis. Stovi iš kairės į dešinę: Rimas Cinka, Elvyra Kavaliūnaitė, Shennon ir Romas Stakauskas.

Santiago de Compostela ir jį vedantis maldininkų kelias

B. CIPLIAUSKAITE

Šiaurės vakarų Ispanija gal mažiausiai pažįstama paskubom į šį kraštą užklydusiems turistui, kuris aplanko Prado muziejų Madride, perlekia per „tipingiausią“ jos dalį: Andalūziją, gal dar trumpam sustoja jau visai europietiškoje Barcelonoje... Šiaurinėse provincijose daugiau lyja, prastas susisiekimas, mažiau liuksuinių viešbučių; pačių miestukų vardai nedaug ką sako. Ten betgi susitelkus visa Ispanijos istorija, neatsiejama išanti tautų su religija.

Vienas iš geriausių ispaniškumo pavyzdžių: Santiago de Compostela, nedidelis miestelis jau beveik Atlanto pakrantėje, netoli nuo Portugalijos pasienio. Legenda, kuria jo ir beveik visos Ispanijos gyventojai šventai tebetiki, byloja, kad ten palaidotas apaštalas šv. Jokūbas. Daug pasakojimų variantų kalba apie tai, kaip jo kūnas ten pateko, kur iš tiesų jo palaikai. Tikru faktu lieka tai, kad IX a. kapas buvo atrastas oloje netoli nuo Santiago. Tuo laiku Ispaniją valdantis Alfonso II tuojau ten pastatė bažnyčią, ir nuo to laiko pradėjo a-

pie ją spiestis maldininkai iš visos Europos. Net kai vos iš arabų jungo išsilaisvinti bepradedančių ispanų išgaščiui ir tą šventą vietą pasiekė visa niokojantis kalifo kariuomenės vadas Almansoras, sakoma, kad jis nedrįso paliesti apaštalo kapo ir netrukus iš tos vietos pasitraukė. Kitų mūšių aprašymai pasakoja, kad ne kartą, kai ispanai tarėsi bepralaimintys, šventasis pasirodęs raitas ant arklio ir švytinčio kryžiaus ženkle suklebęs priešuose paniką. Nuo tų laikų išsilikęs karo šūkis iki šių dienų: „Santiago, y cierra España!“

Primityvioji bažnytelė XI amžiaus pabaigoje perstatyta į išlikusią katedrą, kuri tapo pašventinta 1211. Tai vienas didingiausių romaniškos architektūros paminklų Ispanijoje, nors vėliau jis buvo taip iš visų pusių apvilktas

*) Romaniškos architektūros entuziastai lengvai gali sėkti į šį kelią nuo pat Pirėnų kalnų ar net pietų Prancūzijos: visos bažnyčios bei koplyčios pažymėtos šv. Jokūbo kulto simboliais: „la concha“ (gėlutė).

Santiago katedra Ispanijoje

barokiniais priedais, kad iš lauko pažūrėjus, visai nesionori tikėti, jog tai tokia sena bažnyčia. Liepos 25 d. į ją suplaukia žmonių minios iš visos Ispanijos. Visų garsiausiame, puikiai išsilaiskusiame XII a. romaniškam fasade yra akmuo, prie kurio reikia priiliesti galvą, kad prašymai bei troškimai išsipildytų. Ir kaip jis nuzulintas, koks jis švelnutes, lyg aksomas! Tą dieną iškilmingai siūbuoja milžiniškas, masyvaus sidabro smilktyvas: „botafumeiro“ ir pasirodo visi per šimtmečių eilę sukruti turtai.

Net ir nereliginiais tikslais čia atsilankiusį Santiago pagauna ir užburia savo ypatinga atmosfera, vieningumu visose savo apraiškose. Tai be abejonų pats darniausias ir charakteringiausias Ispanijos miestas, kur dar neišsiskverbia civilizacijos ydos, kur gyvenimas slenka arkadom uždengtoje, nuo nuolatinio smulkaus lietučio apsaugotoje gatvelės se taip, kaip prieš šimtą metų, kur kiekvienas akmuo atrodė apgalvotai įkalta ir grindini.

Metų bėgyje didžiulį Santiago gyventojų sudaro tradicine „capa“ (didele pelerina) apsisiautę studentai. Tad ir siaurutes gatvelės čia pilnos mažyčių taverių, restoranų, o Galicijos žuvis ir įvairiausi jūros gyvūnai laikomi vienu iš didžiausių delikatesų visoje Ispanijoje. Keliauninkas, nenorintis pasitenkinti vargingu studento kambareliu, gali apsigosti

DRAUGAS, penktadienis, 1969 m. vasario m. 21 d. 5

ištaigingai įrengtame viešbutyje tiesiog prieš katedrą, kurio buvusioj koplyčioj (tai XVI a. ligoninė) ruošiami koncertai, kur kori doriuose bei kiemuose dar tebegyvas baroko pasaulis.

Galicijos žmonės pasižymi lakia vaizduote (net ir dabar kai muose dar daug kas tiki į raganas), savotiška melancholija, niekur neskubėjimu. Jų kalba — ne dialektas — giminingesnė portugalų kalbai, jų literatūra gausi, ypač poezija. Gamta mėgstantis ten turi neišsemiamas galimybes grožėtis visą pajūrį iškarpančiomis upių žiotimis ar šiauriečio akiai nelabai įprastu pušų bei kukurūzų mišiniu, ar ieškoti mažyčių, ant jūros plaukamos uolos briaunų pastatytų, koplytėlių ar kryžių. O kas svarbiausia: kiekvienam tenka ten pasinerti į tą lengvą rūkų apitraukusį gamtovaizdį, užmiršti skubėjimą, pabūnant vien su savo mintimi.

— Jeigu stovi po medžiu, tai anksčiau ar vėliau pateksi į šėšėlį.

JEIGU JUMS REIKIA GRAŽIŲ VIZITINIŲ KORTELIŲ, kreipkitės į „Draugą“, kuris spausdina tokius dalykėlius gražiai, greitai ir priedama kaina.

DRAUGAS
4545 West 63rd Street
CHICAGO 29, ILL.

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš to miesto lėlimai ir pilna apdrauda.
1047 W. 67th Place WA 5-806

Mieli lietuviai, praleiskite žiemą šiltoje ir saulėjejoje Arizonoje, naujame lietuviškame motelyje:

Angela Motel
2114 W. Buckeye Rd.,
Phoenix, Ariz. 85009
Telef. 252-1265
25 vienetų motelis, labai švarus ir ramus, nemokama televizija, nemokamai atvežam ir nuvežam į aerodromą, autobusų ir geležinkelio stotis.
Savininkai:
M. ir M. DAMBRAUSKAI

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atidara nuo 12 iki 5.

LUIZ AUTO REPAIR
TELEF. — 436-3699
KAROSERIJOS, SPARNŲ (FENDER) TAISYMAS IR DAŽYMO DARBAI. Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629
Savininkas Aloyzas A. Kuniskas

foto V. MAŽELIS
• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai
Tel. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

MOVING
Perkrausto baldus ir arti ir toli
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters
Nuomoja — Parduoja — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETJOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 281-4111

RADIO PROGRAMA
Seniausią Lietuvių Radio Programą Naujojo Anglijoje, iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų. Perduodama: vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Programą veda — Steponas J. Minkus, Biznio reikalais kreipkitės į: Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautavė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. AN 8-0489. Ten pat gaunamas ir dienraštis „Draugas“.

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. RUBNYS — Tel. RE 7-5168

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — Prospect 8-9533

Heating Contractor
Įrengtu naujus ir perstatan senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir alų conditioning įtaisus ir senus namus, šiluminas (gutters), vandens šildymo boilerius. Turitu leidimus dirbti mieste ir užmieste. Darbas atliekamas greitai ir švariai. Apakalėdavimai nemokamai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447.

QUARTERLY DIVIDENDS

5 1/4%

CERTIFICATES
(Six Month Minimum)
minimum \$10,000 or larger
in multiples of \$1,000

4 3/4%

PASSBOOK ACCOUNTS

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
Archer at Sacramento Chicago 60632 VI 7-1140

ASSETS OVER \$136,000,000.00
RESERVES OVER \$11,500,000.00
(more than twice legal requirements)

HOURS: Mon., Thurs., 9 a.m. - 8 p.m.; Tues., Fri., 9 a.m. - 4 p.m. Sat., 9 a.m. - 12 noon; Wed. — no business transacted

Laiškai redaktoriui

Gerbiama,

Nors ir kalbu lietuviškai namie ir už namų, tačiau rašytinis žodis vis kaip ir nesiduoda paguodamas. Anot dr. J. Girmiaus, man nereikėtų rašyti, o diktuoti, nes kai kalbu, tai, sako, negirdėti nei mažiausios klaidos. Gal tai ir teisybė? Bet matai, aš, kaip bebūnu, esu rašio žmogus. Man stačiai reikia kontakto su mašine. Mintis tada kitaip vystosi ir sakiniai kitaip klojosi. Bet gal reikės ir anapabandyti.

Jau seniai esu ką nors naujo be rašes lietuviškai. Mano paskutiniai straipsniai "Metmenyse", "Aiduose" ir "Laiškuose lietuviams" buvo, galima sakyti, jau senienos. Po to nieko naujo nesu parašęs, nei bandęs. Kodėl? Yra visa eilė priežasčių. Pirmą, gal aptingau. Antra, mano interesai gerokai pakrypo kiton pusėn: į literatūrą ir kiną. Menas, kaip ir tikrųjų ir buvo, liko tik skani pramoga daugiau pasigėrėjimui negu karui. O būti kritiku — meno kritiku, tai reikia "noretėti kariuoti", reikia turėti nepaprastą atmintį, įžvalgų ir didelių jautrumą, kuris gali būti lyginamas su poeto jautrumu. Galop pati kritika privalo būti kaip poezijos pluoštas, nes beveik neįmanoma išsakyti paprastu žodžiu, kas dedasi abstrakčiam paveikslui, o kiekvienas paveikslas, kalbant apie spalvas ir linijas, yra abstraktus...

Tai ką gi galėčiau pačiam pasiūlyti? Dr. J. Girmius jau išprašė straipsnį apie Lotynų Amerikos romaną, kaip pasiskindimui tos paskalos, kuri sukėlė nemažą audrą Bostono konservatyviajame sparne, žmonėms neįstengianti suprasti, kad vienas dalykas būti kairiojo, kitas kalbėti apie kairumą. Ypatinų aktualijų nematau nei ispanų pasaulyje, nei šiaurės Amerikoje. Tai taip ir nežinau, ko pasiūlyti. Lietuvių dailininkų seniai nemačiau. Reikėtų užsukti Chicagoje jų pamatyti. Man būtų, pavyzdžiui, įdomu parašyti apie V. Petravičių, pažiūrėti kur nuejo mūsų jaunieji

dailininkai, iš kurių Vida buvo daugiausia žadančių...

"Draugo" literatūrinis priedas vis dar lieka pats svarbiausias mūsų kultūros termometras. Jo medžiaga vieniems įdomi, kitiems ne, bet vis labiau patenkina didesnę daugumą negu žurnalai, kurie darosi vis rečiau ir mažiau skaitomi. Nežinau, ką mūsų jauni akademikai daro, kodėl jie iš savo universitetų negali užpildyti daug spragų aktualijomis? Kodėl "Draugo" ir kitų žurnalų bendradarbiai vis tie patys ir jų vis mažėja? Iš tikrųjų, aš tik stebiuosi, kaip mūsų laikraščiai atlaikė taip ilgai be žurnalų, mūsų žurnalai — be specialų, o tuo tarpu dauguma mūsų intelektualų, dar rašinių lietuviškų, dirba sunkiu darbu... Tuo tarpu mūsų akademinių jaunimas pasitenkina tik vienu straipsniu... angliškų... išspausdintu akademiškim žurnale, turint prieš akis taisyklę: publish or perish. Prieš porą dienų dvi Wellesley studentės parašė manęs išmokyti jas kalbėti lietuviškai. Kodėl? Jeigu yra proga, sako, kodėl neišmokyti naujos kalbos. Ką bedarysi, turėjau sutikti, nes bus ir man proga geriau jos pamokti. Prieš progos galėčiau tad ir paklausti: jeigu visiškai sveltiniam žmogui, nieko bendro neturintiam su lietuvių kalba, yra įdomu jos pamokti, kodėl mums išlaikyti savąją gali atrodyti nėra prasmes?

Norėčiau nuvažiuoti į Lietuvą, bet stoka pinigų ir... laiko. Tas kontaktas su žeme darosi kasdien daugiau ir daugiau reikalingas. Dar mano generacijos žmonės turi tą įgimtą prisirišimą prie žemės, kuri negali būti pakeista kita žeme, kur mūsų šaknys vis kabo kažkur ore ir džiūsta, nes buvo išrautas mums jau per vėlai, ir jos niekad neprigijo ir neprigis kitame dirvožemyje. Emigrantams tuo atveju buvo daug lengviau, nes jie savo valia čia atvyko ir savo valia bandė prigyti prie naujos žemės. O mūsų akys vis žiūri atgal, daugelį metų mūsų tėvai vis dar galvojo apie grįžimą, o kai prarado viltį, numirė.

Estų drama okupuotoje tėvynėje

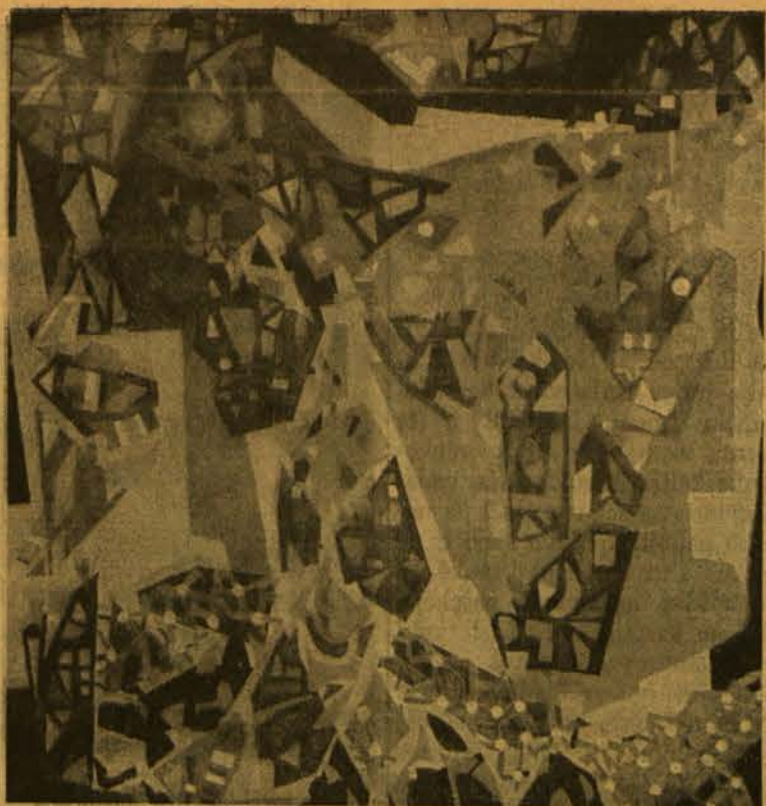
(Atkelta iš 3 psl.)

sinorėjo pasivažinėti danguje savo tėvo vežimu. Šią legendą autorius panaudojo pavaizduoti alegoriškai kovai už laisvę ir savęs pareiškimo galimybę, siaučiant korupcijai, brutalumui ir tironiškai. Šią temą jis persunkė egzistencialistine filosofija apie būtį ir nebūtį ir pasaulį, vėmiantį dievais. Deivei Aušrinei jis leidžia paaugoti savo nemirtingumą, kad pagelbėtų jaunimui. Ta proga ji turi galimybės pažinti ir apmąstyti laiką. Laikas jai pasirodo, kaip voratinklis prie veido. Tačiau čia pat ji pasitaiso, sakydama: "Ne, tai yra tarsi spygliuotų vielų ratas." Atrodo, kad Fajetonas vilytis turi pagrindo išsipildyti, kada jis gauna tėvo auksinį vežimą su kuriuo galės triumfuoti padangėje. Tačiau išdaviški dievai jį nutrenkia žemėn. Tie patys dievai, kurie šį idealistą su naikino, sukuria kitą tekstą dramos pabaigai, šitaip paaiškina mi jo likimą: Fajetonas nesugebėjo suvaldyti dangiškųjų žirgų ir būtų galėjęs sugriauti visą dangaus tvarką. Dėl to jie pasiryžo gelbėti pasaulį iš sudegimo pavojaus. "Fajetonas" buvo pastatytas Taline naujam "Vanemuine" teatre. Tačiau estų sovietiški kritikai neprasitarė apie jį nei žodžio.

Tais pačiais metais tame pačiame teatre buvo pradėtas repetuoti kitas veikalas "Pelenės žaidimas" parašytas P.E. Rumo. Tačiau šia staiga veikalo pastatymas ir jo spausdinimas buvo sulaukyti. Pelenės pasaka, pasak Valgema, yra labai gundanti dramaturga ir viliojanti tema šiems laikams. Rumo joje vaizduoja pasaulį, kuris yra netekęs dviejų bruožų: šeimyniškumo ir suprantamumo. Pelenė peršasi čia ne vienas kunigaikštis, bet daugelis įvairiausių pretendentų, kurie y-

ra apgyvenę pilis nesvetingoje žemėje. Blogiausia, kad čia Pelenė neturi gerosios fejos, kuri padėtų jai atsiginti nuo užpildinėjimų. Pamotė paruošia tekstą, kuriame išanalizuoja Pelenės pamišimo prigimtį. Tačiau niekas nesugeba šio rankšėčio perskaityti, nors jis nėra tuščias. Šiame veikle aktorai beprasimiamai žaidime keičiasi vaidmenimis. Dėl to personažai klausia savęs: "Kas aš esu?" Veikalas tokiu būdu sukuria kartu kvailių ir idomių scenų, kada kunigaikštis vaikosi ne Pelenę, bet pamotę. Ta proga kunigaikščiui paaiškėja, kad jo pastangos atmąsuoti Pelenę yra iš tikrųjų beprasmes.

Baigdamas savo paskaitą, Valgema pastebėjo: "Faktas, kad meniški laimėjimai Sovietų okupuotoje šalyje buvo galimi, žinoma, kalba daugiau apie rašytojų šaunumą, negu apie valdžios toleringumą." V. Bgd.

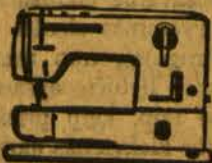

Adolfas Valeška (iš Lietuvos dailės instituto parodos Čiurlionio galerijoje)

tuos poezija. Net ir Judita Valčiūnaitė, kuri, nors ir turi nepaprastą lyrišką jausmą, vis vien pasilieka primityviu, daug primityvesnė negu J. Meko "Semeniškių idilės", k-

SIUVIMO Mašinos

- * ELNA
- * BERNINA
- * NECCHI
- * VIKING
- * PFAFF
- * SINGER

Šveicaršiškos, vokiškos, italšiškos, japonšiškos ir kitų firmų.

Taisome, pardodame ir nuomojame priemonėmis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal ekon. kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

KENNEBUNKPORTE, MAINE.

SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išsinamas pilnas ir kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai. Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjamos sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėvalga. Mokiniamis šviesti kviečiami liet. rašytojai, muzikai, solistai, dailininkai. Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas. Mokiniai gyvena bendrabutyje. Atlyginimas visiems prieinamas. Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį. Anksti registruokite mokinius 1969-1970 m. Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

LIETUVIAI TĖVAI BRANGINKIT ŠIĄ GIMNAZIJĄ. KOL JI YRA JOS ATTEITIS JOSŲ RANKOSE.

Informacijos ir registracijos reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: Iki susidėvėjimo. Rattankiai (wheels) Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois
Telef. — GROVEHILL 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šešt. 7 v. r. — 3 v. p. p. Sekm. uždaryta. Kitų laikų pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS CESAS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo lėšas nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įskaitant po \$500.00)

5 1/4%

Mokamas už vienus metų taupymo lėšas nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įskaitant po \$1,000.00)

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PETRAS KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

esanti išlikusi ir saugoma Vilniuje specialiaje A. Sallo fonde, Valtyninėje respublikinėje bibliotekoje.

TELEVIZIJOS

spalvotos ir paprastos, raitai, stereo, oro vėsintuvai. Pardavimas ir taisymas.

J. MIGLINAS

Krautuvė Marquette Parke
2346 W. 69th Street 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

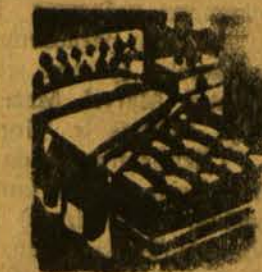
Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus pri jungimus (dalis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bel kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Platinkite "Draugą"

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

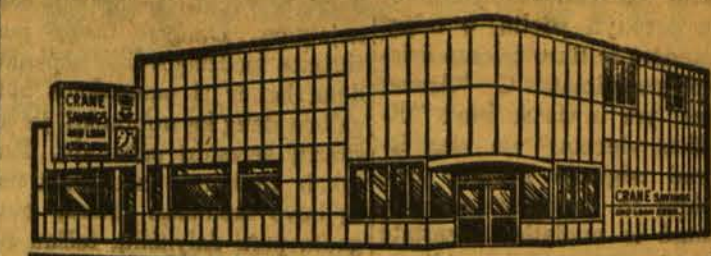
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmą ir ketvirtą 9-9 val.; antrą, trečią ir šeštą, nuo 9 iki 6 val. sekmą, atidara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 13 v. d. — Trečiad. uždaryta

Mes mokame **5 1/4%** ant visų taupymo sertifikatu per annum

MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas Aloyzas Baronas (dešinėje) kalba Lietuvių dailės instituto parodos atidaryme, Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, vasario mėn. 15 d. Stovi pirmoje eilėje iš kairės į dešinę: Lietuvių dailės instituto pirm. dail. Adolfas Valeška, JAV LB Centro valdybos pirm. inž. Bronius Nainys ir Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje dr. Petras Daužvardis.

Kultūrinė kronika

• Iš Lietuvos rašytojų draugijos veiklos. Šios valdybos trejų metų kadencija baigiasi vasario mėnesį. Kaip žinoma, šiuo laikotarpiu mirė du valdybos nariai ir vienas revizijos komisijos narys. Iš viso trejų metų laikotarpyje mirė šeši rašytojai. Valdymą sudaryti nėra lengva, ir buvo kreiptasi į eilę kolegų, kol pagaliau sutiko parinkti kandidatų New Yorke Paulius Jurkus. Ten ir numatoma naujosios valdybos būstinė. Jeigu bus įmanoma rasti kandidatų ir, jei reikės, laikui bėgant, valdybą vėl bus galima perkelti į Chicago.

1968 m. LRD literatūros premijai skirti komisija sudaryta Chicagoje: Kazys Bradūnas, Pov. Gaucys, Nijolė Jankutė, Al. Tyruolis ir Lietuvių fondo atstovas dr. P. Kisielis. Valdymui pavyko gauti iš LF patikimą, kad premijai pinigai (\$1,000) bus skirti kasmet, galimas daiktas, kad ši suma ir padidės. Už geriausią 1968 metų knygą premija numatoma paskirti šį pavasarį, ji jos įteikimas priklausys nuo susidariusių sąlygų.

Buvo kai kurių kolegų siūlyta, kad premijas skirtų Lietuvių Bendruomenė. Tačiau LRD valdyba mano, kad vis tiek premijos skyrimas turi išlikti LRD rankose. Tik premijos įteikimo atveju galima būtų kreiptis į PLB valdybą, kadangi, ruošiant įteikimo šventę, ji yra pajėgi iškilme suruošti kiekviename mieste ir krašte. Dabar gi dažniausiai premija įteikiama ten, kur gyvena LRD valdybos nariai. Kai premijos buvo paskirtos Vokietijoje, Anglijoje ar Australijoje gyvenantiems rašytojams, jos čia net nebuvo iškilmingai įteiktos, o tokias šventes jiems galėjo surengti vietos LB valdybos. Kai kurie draugijos nariai dar siūlė sudaryti literatūros muziejų, kur galėtų būti surinkti mūsų rašytojų raštai, laišškai ar panašūs medžiagai. Toks skyrius yra Pasaulio Lietuvių archyve Chicagoje ir juo rūpinasi rašytojas Česlovas Grinčevičius. Kai bus pastatytos didesnės patalpos, toks skyrius galės būti praplėstas ir visai gerai sutvarkytas. Manoma, kad tam reikaliui ten bus gana patikima ir visiems priimtina vieta.

Valdyba manytų, kad premijoms skirti užtenka trijų narių komisijos, nes net ir tokiai Pulitzerio premijai, kur reikia įvertinti tūkstančiai knygų, pakanka tik trijų narių.

• Lietuvos dailės instituto narių meno paroda Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, dar tebevyksta ir ši savaitgalį. Parodoje išstatyta 79 tapybos, grafikos ir skulptūros darbai devyniolikos įvairių kartų mūsų dailininkų. Paroda uždaryma vasario mėn. 23 d. Šeštadienį ir sekmadienį jos lankymo laikas nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadienį (vasario

Vytautas Ignas Lyriškas klounas

23 d.) 3 val. 30 min. popiet parodos patalpose dail. Viktoras Vizgirda kalbės apie okupuotos Lietuvos šiandieninį meną ir jo problemas, paskaita paillustruodamas ir retais darbų pavyzdžiais skaidremis.

Susitikimuose su žiūrovais kartais tenka išgirsti ir tokių kalbų: girdi, rimtos pjesės, filmai mums nepatinka, nes, pavargę darbe, i teatrą einam pailsėti, pasijuokti, nūkau negalvoti... Klaipėdoje įsteigtas menininkų klubas. Deja, kol kas rimtesnių pasikalbėjimų, disputų nesurengta. Matyt, į savo būrį turime pasikviesti mokytojų, inžinierių, gydytojų, žurnalistų... Teatras, tačiau, nežada pasiduoti: rengiasi statyti Justino Marcinkevičiaus naująjį veikalą — "Mindauga". (E.)

• Filosofijos istorija Sovietų sąjungoje penkiais tomiais leidžia "Nauka" leidykla Maskvoje. Iki šiol išleisti trys pirmieji tomai. I-jame tome yra platus skyrius "Gudija ir Lietuva", kuriame nagrinėjamas socialinis — ekonominis filosofinės ir sociologijos idėjos vystymasis Didžiojoje Lietuvos kunigaikštijoje XI—XVI a. Antrame tome rašoma apie Pabaltijo kraštą, Rusijos ir Ukrainos filosofiją XVII—XIX amžiais, pateikiama nemaža medžiagos ir apie Vilniaus universiteto profesorius J. Sniadeckio, M. Počebuto, A. Daugirdo filosofines idėjas. III-jame tome pateikta daug medžiagos apie Z. Sierakauskio,

• Dailininko Vytauto Igno tapybos ir grafikos darbų parodos atidarymas Philadelphiaje įvyks šeštadienį, 1969 m. kovo 1 d., 7:30 val. vakare. Atidarymo metu dail. Igną pristatys dail. Romas Viesulas. Paroda tęsis iki kovo 8 d. Lietuvių banke, 202 N. Broad St.

JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphiaje apylinkės valdyba kviečia skaitytojus atsilankyti į parodą ir artimiausią susipažinti su dail. Igno kūryba.

• P. Joniko parašytoje dr. Pr. Skardžiaus knygos recenzijoje ("Draugo" kultūrinis priedas, vasario mėn. 15 d. 4 psl.) priešpaskutinėje pastraipoje įsivėlė pataisytina korektūros klaida. Sakinio pabaiga ten turi skambėti ne "... kai lietuvių kalbos plote kas kirčiuojama vienaip", bet... "kai lietuvių kalbos plote kas kirčiuojama nevienaip".

A. Mackevičiaus idėjas. Medžiaga apie Lietuvą pateikė J. Macevičius. Labai gaila, kad visa idėmi medžiaga persunkta "markistiniu aiškinimu".

• Lietuvos valstybinės bibliotekos rankraštyne, Vilniuje, sukaupta be galo daug medžiagos, pradedant XVI a. karalių privilegijomis ir baigiant šių dienų rankraščiais. Rankraštyne randami mūsų kalbininkų Jauniaus, Būgos ir kitų rankraščiai, jų korespondencija ir kt. Saugomi laišškai bei rankraščiai daugybės mūsų rašytojų: Vinco Krevės, A. Sabaliausko-Zalio, Rutos, K. Borutos, Lazdynų Peledos, Fausto Kiršos, Žemaitės, Daukanto surinktos ir užrašytos dainos ir kt. Yra idomių bei vertingų akademinių paskaitų užrašų, darytų universiteto studentų, vienokio ar kitokio kurso klausantis. Pvz. yra Gražinos Būgaitės prof. Mykolo Biržiškos skaityto kurso "Tyrimojo metodai, istoriografija, dainos" labai kruopštūs užrašai.

• Vilniuje įsteigta vietos lietuvių kraštotyrimų ramova. Jos tikslas — domėtis mūsų liaudies kūrybos turtais, propaguoti senus papročius, rinkti tautosaką: I pirmąjį dr-jos narių susirinkimą buvo pakviesti keli dailininkai iš Pamerkių kaimo (Varėnos apylinkės), kurie padainavo daugelį gražių dūžukų dainų. Buvo išleistas ir pirmasis ramuvos informacinis laiškas (biuletėnis). Jame rašo J. Trin-

• Tautodailės parodos provincijoje: Dusetose, K. Būgos vidurinės mokyklos sporto salėje, žirgų lenktynių metu buvo suruošta Aukštųjų liaudies meno paroda, kurioje buvo eksponuota apie 560 rinkinių liaudies meno kūrybos pavyzdžių. Ypač buvo gausus audinių skyrius. Iš Dusetų ši paroda buvo perkelta į Uteną.

• Vanda Zaborskaitė už os paruoštą monografiją apie Maironį Vilniaus universitetas suteikė filologijos mokslų daktarės laipsnį. Ji esanti pirmoji Lietuvoje moteris filologė — daktarė.

— 0 —
KIAULĖ IR ŽUVIS
Vieną kartą žuvis pamatė kiaulę ir pradėjo iš jos juoktis, sakydamas:

— Kokia tu biauži! Kojos išklipusios, plaukai kaip adatos, nešvari. Pažiūrėk į mane, kokia aš graži! Plaukioju tyru vandenyne.

Kiaulė atsakė:
— Nors tu ir graži, bet tave kai žmonės valgo, tai spiaudos, o mane kai valgo, tai ir pirštus nulaizo.

(Liaudies pasaka)
— Maža pelė džiaugiasi, kad jos drabužiai netinka dramblui.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS
Nauji 1969 Plymouth'ai ir Chrysler'iai

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
PLYMOUTH, VALIANT, CHRYSLER, IMPERIAL
4030 ARCHER AVENUE — TEL. VI 7-1515

Paskutinė proga SUTAUPYTI IKI \$2,000.00, perkant naujus 1968 m. PLYMOUTH, CHRYSLER, IMPERIAL. Likę tik 80 automobilių.

RICHMOND AUTO SERVICE
Kampas Richmond ir 63rd Street
Užsieninių ir vietinių automobilių taisymas. Patyrę mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Viliklas.
Telef. — GR 6-3134 arba GR 6-3353
Savininkas — Juozas (Joe) Jurašis

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YRds 7-1741 - 2

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinų.

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
Telef. PROspect 8-0833 — PROspect 8-0834
GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA
2443 West 63rd St., Chicago, Ill.

PETKUS TEVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME
THREY MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-0672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-5772

ANTANAS M. PHILLIPS
8307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-8401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. OCommodore 4-2228

JURGIS F. RUDIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1158 - 1159

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmple 2-1008

LAWN FUNERAL HOME Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

Perskaite Drangą, duokite kitiems pasiskaityti.

JEI JŲS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR KITAS USSR DALIS, NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC. (LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.
Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1536 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CE 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 4-4597
ALLENSTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1054
ROCHESTER 5, N. Y.	358 HUDSON AVENUE	232-2943
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERMONT AVENUE	BU 5-8350
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JON CAMPAN AVENUE	365-6780
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVENUE	249-0216
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS STREET	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0698
RAMTHAMCK, MICH.	11339 JON CAMPAN AVENUE	365-6740
SO. BOSTON, MASS.	304 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE.	381-8997

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-6988

Tegyvena jie amžinai

Amžinajame mieste norima ir stengiamasi šimtmečiams palikti lietuvių vardą. Lietuvis, mylėjęs savo kraštą ir tautiečius labiau už savo pražystančią jėgą, labiau už savo gyvybę — brangiausią turtą žemėje.

Mūsų organizacijos bei veikėjų kviečia visus po pasaulį išblaškytus lietuvius pasisvesti nepailstamai kovai už tėvynės laisvę. Jie ragina atskleisti jaunimui nepriklausomybės kovų savanorių kūrėjų, tautos sukilimo partizanų, miško brolių, Sibiro ir koncentracijos stovyklų kankinių aukos prasmę.

Vargu ar lietuvių tarpe rastume bent vieną vienintelę šeimą, neturėjusią anksčiau ar vėliau mirusių kankinio mirtimi? Tai liudija Lietuvos praeitis, o ir laisvosios Lietuvos ateitis neapsieis be jų.

Svenčiant Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aukso jubiliejų pereinamais metais, gražiai buvo suorganizuotas didingas minėjimas. Puikiai pasisekė ir masinė šokių šventė. Tik dar neužbaigėme užsibrėžto tikslo — nepastatėme paminklo mūsų kankiniams, kurių tik vienų dėka galima visu tuo džiaugtis ir kvėpuoti laisvu oru.

Mūsų tautinė ambicija reikalauja, kad, anot himno žodžių, būdam didvyrių žemės vaikai, turime ne žodžiais, bet darbais parodyti, kad, sėdami stiprybės iš praeities, nepamiršome jų kraujo aukos.

Lietuviškuose laikraščiuose pasirodęs mažiukas be pretenzijų skelbimėlis ragina pagerbti tuos, kurie gyveno ir mirė už Dievą bei tėvynę ir laukia iš kėlių lietuvių atsiliepti savo auka Lietuvos kankinių koplyčiai šv. Petro bazilikos Romoje. Laiko jau liko labai nedaug, o lėšų dar trūksta. Komitetui vadovauja J. E. vysk. Vincentas Brizgys. Aukos prašoma siųsti adresu: Lithuanian Martyr's Chapel Fund, 2701 W. 68th Street, Chicago, Ill. 60629.

Moterų pareiga sukurti ir paraginti šeimos narius

Seniai yra pastebėta, kad moterys yra jautriausios labdarybei ar kokiems panašioms didesnėms darbams. Ir šiuo atveju moterys gali ir savo šeimos narius paskatinti ir pačios uoliau pasidaryti. Tai liečia mūsų visų tautinį prestižą. Viena gali paraginti savo sūnų, gavusių daktaro laipsnį, kita priminti šeimos galvą, dar sekanti gi nukreipti dukters dėmesį nuo naujos suknėlės įsigijimo, savo auka įamžinant šeimos atmintiną kankinį.

Sakoma, kad nieko nėra senesnio už vakarykštį laikraštį. Bet gal dar greičiau pasensta mingas rūbas: šiandien blizgantis, rytoj virštąs tik paprasčiausiu skurliu. O įamžintas vardas gyvens šimtmečiais, įrašytas knygoje, kurią vartys ne tik mūsų vaikai, bet ir jų vaikaičiai.

Prisiminkime savo karžygius, tiek vyrus, tiek moteris. O jų būta tiek daug: nukankintų knygnešių ir raudonųjų nužudytų partizanų, ir nacių koncentracijos stovyklose kankintų, ir Sibiro taigose bei Kazachstano tyruose mirusių modernių kankinių mirtimi. Įamžinkime juos minėtoje koplyčioje.

Didysis rašytojas Fr. Schiller yra išsireiškęs, kad žmogus ant kapo sodina viltį. Ir mes, lietu-

vės, sodiname ant kankinių kapo savo tautos laisvės viltį.

Nepalikime savo kankinių užuomarmų. Visam pasauliui bylokime! Ir Amžinajame mieste telieka jų įrašyti vardai amžiams! Ir jie gyvens amžinai!

Ark. M. Reinys rašė 1953 m. Vladimiro kalėjime Rusijoje: "Neliūdėkim, Nukankintieji kovoja drauge su mumis. Jie nėra mirę. Jie stiprina mūsų gretas. Tebus pašlovinti nenusilenkę prieš netiesą. Jie gyvena amžinai".

St. S.

Pyragaičiai auga kaip grybai...

Chicago Sun-Times idėjo ilgą straipsnį apie lietuviškų grybų pavidalo pyragaičius. Laikraščio korespondentė panelė Bev. Bennett rašo:

"Beskubant apsipirkti ir pasiųsti Kalėdoms, daugelis šeiminių pasirinko nekomplikuotus ir daug laiko neužimančius receptus pyragaičius.

Nors Kalėdos jau seniai praėjo, tačiau šventinė nuotaika pasiliko, ir moterys vis dar tebekepa, kad galėtų pavašinti atsilankčius draugus bei gimines. Jeigu jūs domitės naujomis maisto gamintojų idėjomis, susipažinkite su lietuvių šeiminių pyragaitinių kūrybingumu.

Grybai ant Naujų Metų stalo ir ežiukas Velykoms! Natūraliai atrodantys skanumynai yra du tarp daugelio kitų lietuviškų tešlainių, — pareiškė Marija Krauchunienė, L.M.K.F. Chicago klubo pirmininkė.

Lietuvės šeiminių naudoja nesudėtingus produktus paruošti kepsniams, kurie dažnai primena gamtos įvaizdį, pvz., beržo šaką, ežiuką, grybus ir t.t. Paskutinėje MELTING POT INC. virimo ir kepimo klasėje, vykusiėje Peoples Gas Co. virtuvėje, 122 S. Michigan Ave., M. Krauchunienė parodė susirinkusioms moterims, kaip paruošti pyragaičius iš medaus, rūgšties grietinės ir kitų produktų. M. Krauchunienė patiekė sudarę idėjų ir nekasdieninį suderinimą. Moterim buvo pateikta švieži agurkai su medumi, kurių skonis priminė agurkų (watermelon). Prie medaus ir agurkų bei pyragaičių ji dar parodė, kaip paruošti šventadieninį mielių pyragą, kurio nereikia minkyti. Grybų pyragaičiai

1 puodukas medaus, pusė puodo cukraus, keturi šaukštai rudo cukraus, ketvirtis puoduko

sviesto, du kiaušiniai, vienas šaukštas sumaltų prieskonių (cinamono, gvazdikų, imbiero, citrinų ir apelsinų žievelių, kardamono), penki ir pusė puodukų baltų miltų, pusantro šaukštuko kepimo sodos, pusė arb. šaukštuko druskos, ketvirtis puoduko rūgšties grietinės.

Užkaitinti medų. Nukelti nuo ugnies. Į medų įdėti cukrų, sviestą, prieskonius, grietinę ir lengvai išplaktus kiaušinius. Gerai su maišyti. Sudėti persijotus su druska ir kepimo soda miltus. Gerai išminkyti. Reikalui esant, pridėti daugiau miltų, kad tešla neliptų prie rankų. Padalinti tešlą į dvi dalis. Iš vienos dalies rątomis suformuoti grybų galvutes, apvalias iš viršaus, plokščias iš apačios ir išpausti duobutę apatinėje pusėje, kad vėliau būtų galima įdėti kotą. Iš likusios tešlos padaryti įvairaus storio kotus, 1 iki 1,5 colio ilgumo, — vynioti į rudą popierių. Kepti 350 laips. karščio krosnyje 10-12 min. Išėmus, tuojau nuvynioti popieriu nuo kotų. Su paruoštu baltu liukru prilipdyti kotą prie galvutės, reikalui esant, su peilio viršūne padidinant galvutę bei padaryti įdubimą. Leisti šiek tiek susistovėti. Tada aptepti kotus ir apatinę grybo galvą pusę tuo pačiu liukru, apibarstant kotus aguonimis.

Liukras Ketvirtis puod. kiaušinių baltymų, du su puse puod. cukraus pudros ir aštuntad. arb. šaukštuko cream of tartar. Išplakti baltymus su cream of tartar. Nuolat plakant, sudėti po truputį cukraus pudrą ir dar plakti apie 5 min. Greitai pagaminamas mielių pyragas

1 pokelis mielių, ketvirtis puovasarosilčio (drugno) vandens, ketvirtis puod. cukraus, pusantro

Prof. dr. Marija Gimbutienė (kairėje) priima El Devenienės įteikiamą dovaną vasario 9 d. įvykusiame profesorės pagerbime, Los Angeles Times išrinkus ją Metų moterimi. Vidury stovi prof. A. Avižienis. Nuotr. L. Kanto

Bronė Jameikienė Trys Karaliai (vitražas) Iš Lietuvių dailės instituto parodos Čiurlionio galerijoje

arb. šaukšt. druskos, pusė puod. karšto pieno, ketvirtis puod. šalto vandens, vienas ar du kiaušiniai, pusantro puod. baltų razinų, ketvirtis puod. aguonų, 3 puod. persijotų baltų miltų.

Išleisti mieles vasarosilčiame vandenyje. Į karštą pieną sudėti sviestą, cukrų, šaltą vandenį, druską, razinkas, aguonas ir lengvai išplaktus kiaušinius. Pridėti išleistas mieles. Lengvai maišant, sudėti po truputį miltus. Kada visi miltai yra gerai išmaišyti, pilti tešlą į sviestų išteptą duonos formą. Apdengti rankšluostu ir leisti kilti apie 1-1 val. 15 min. Kepti 350 laips. karščio krosnyje apie 50 min. Prieš paskutines 5 min. kepimo, aptepti pyragą medumi ir apibarstyti aguonimis.

Malonu pažymėti, kad MELTING POT, INC. direktorės Z. Gordon ir A. Hunt susipažino su lietuvių Marquette parko apylinkėse, lankėsi įvairiose lietuvių krautuvėse bei lietuviškuose restoranuose. Jos buvo sužavėtos visur matoma švara ir lietuvių parodytu draugiškumu. Tad ir rekomendavo susirinkusioms moterims visą eilę lietuviškų krautuvų.

Nukrito Jackie populiarumas

Gallup nuomonių rinkimų įstaiga paskelbė Jackie Kennedy visuomenės nuomonę apie Jackie Kennedy vedybas su graiku turtuoliu Aristole Onassis. Nuomone aiški — Jackie populiarumas nukrito nuo pirmos vietos į septintą eilę moterų, labiausiai amerikiečių gerbiama.

Kiek kainuoja vaiko užauginimas?

Statistika sako, kad vidutiniškai amerikiečių šeimai šiais laikais atseina apie \$35,000 užauginti ir išmokyti vaiką lig 18 metų amžiaus.

Demokratštika princesė

Princesė Grace su savo vyru Monaco princu Rainier susilaukė didelio pasisekimo per savo paskutinį vizitą San Antonio, Labiausiai žmonės pamilo princeę, kai jie išgirdo apie vieną įvykį jos viešbuty. Sakoma, maža mergaitė pabėdė į jos duris ir paklausė, ar negalėtų pamatyti princesę Grace, nes ji niekad nėra sutikusi tikros gyvos princesės. Ne tik princesė maloniai sutiko su jos prašymu, bet dar pakvietė ją užėiti vėliau vakare, kad toji galėtų ją pamatyti balinėje suknėlėje.

O viešbučio tarnaitės negalėjo atsistebėti ir netikėjo savo akimis, kai jos pamatė princesę, beplaukančią savo baltinukus. Tai vis išdava amerikietiško demo-

Meilės obuolys — granatas

ST. STASIENĖ,

Šiuo metu rinkoje plačiai parduvinėjama granatmedžio vaisius — granatas. Savo forma kiek panašūs į apelsiną ar obuolį, tik auksiniai purpurine spalva išsiskiria iš kitų vaisių.

Gal atrodo keista, tačiau šio vaisiaus kilmė siekia pasaulio pradžią ir gausiai apipinta įvairiausiomis legendomis.

Ieva sugundė Adomą granatu

Sakoma, kad Dievo sukurta me rojuje tarp kitų medžių augo ir granatmedis, kurio vaisius Viešpats buvo uždraudęs valgyti pirmiesiems žmonėms Adomui ir Ievai. Tačiau Ieva pažado neišlaikė sugundė Adomą jį suvalgyti. Adomas bevalgydamas užspringo šio vaisiaus sėklomis ir kakle užsilikusi sėkla paliko iškilimą, kuris ir šiandien vyriškajai giminei ryškus ir vadinamas Adomo obuoliu.

"Odisejoj" sakoma, jog granatmedis augęs tik karaliaus Feacijaus sode.

Graikų mitologija byloja, kad Persephone turėjusi kasmēt du trečdalius savo gyvenimo praleisti požemio karalystėje — Hade, nes, gyvendama su Plutonu, buvo suvalgiusi 6 granato sėklas.

Panašiai visi padavimai laiko šį vaisių uždraustu valgyti, o nušizengusieji smarkiai baudžiami. Tačiau, nežiūrint mitologinių pasakojimų, tropiniuose kraštuose ir Viduržemio jūros pakrastyje

gyvenančios tautos nuo seniausių laikų pamėgusios granatus dėl jų gaivinančio skonio.

Granatas grožio simbolis

Pats augalas literatūroje ir mene buvo laikomas grožio simboliu. Dideli raudoni žiedai, purpuriniai vaisiai ir spindintys žali lapai daugelį menininkų bei skulptorių įkvėpdavo nemirtingai kūrybai. Todėl nenuostabu, jog ispanų liaudies pasakojime šis vaisius vadinamas "meilės obuoliu".

Kaip laukinis augalas, jis užtikamas Pakistane, Afganistane, Kaspijos jūros pietiniame pakrastyje ir kitose tropikų šalyse.

Amerikoje granatas auginamas tik kai kuriose pietų valstijose. Mokslinis jo pavadinimas "Punica Granatum" reiškia, kad romėnų jis buvo parsineštas iš Kartagenos per punų karus.

Sultingosios sėklos valgomos

Tad minėto vaisiaus sėklos ir sudaro pagrindinę jo valgomąją dalį. Sėklos šiame krašte vadinamos Pomegranate seeds. Perpiuvus granatmedžio vaisių, randame labai daug tamsiai raudonų sultingų (kukurūzų sėklos didumo) sėklų, kurių sultys nepaprastai aromatiškos ir gaivinančios. Šiaip jos nėra patogios valgyti, nes kramtant sunka trykštą, žievelė kieta, todėl ir nėra daug

— Ar taip jos atrodys po 20 metų? Dail. Birney Lettick nupiešė šiuos atvaizdus, kaip, jo nuomone, galėtų atrodyti kai kurios žymiosios moterys už 20 m. Viršuje iš k. į d.: Jacqueline Kennedy Onassis, jai sukakus 60 m., ir Lynda Bird Robb (Johnson), 45 m., apačioje iš k. į d.: princesė Grace (Monaco), 60 m. Sophia Loren, 55 m., ir Elizabeth Taylor, 57 m.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

— V. Jonuškaitė-Leskaitienė, L.M. klubų federacijos centro valdybos pirmininkė, buvo atvykusi į Chicago ir dalyvavo vietinio klubo valdybos posėdyje, kuris įvyko K. ir J. Valdžių bute.

Susirinkime buvo iškelta eilė klausimų, kuriuos ji labai nuosekliai išaiškino. Tuo būdu nąjesnės Chicago valdybos narės buvo supažindintos su didžiule, apie 11.000.000 narių turinčia, pasauline moterų organizacija, kuriai priklauso lietuvių moterų klubai. Šio pokalbio išvadoje išryškėjo federacijos pagrindiniai tikslai: visur ir visom progom kelti pavergtos tėvynės dabartinę padėtį, ugdyti lietuvių tautinę kultūrą, meną, tradicijas ir, kiek įmanoma, parodyti tai kitataučiams, ugdyti tautinį supratimą jaunojoje kartoje, atstovauti lietuves moteris pasaulinė-

se organizacijose ir megzti glaudžius ryšius su lietuvišomis moterimis, išblaškytomis laisvajame pasaulyje.

V. Leskaitienė džiaugėsi, kad Liet. mot. federacijos klubai plinta ne tik JAV, Pietų Amerikoje, bet ir Europos laisvuose kraštuose. Užbaigus pokalbį su centro valdybos pirmininke, buvo pasiinformuota ir Chicago klubo veiklos klausimais. Krauchunienė ta proga buvo padėkoto už paruoštą paskaitą, kurią ji skaitė Northwestern universiteto motinų klubo narėms. Gausus būrys amerikiečių moterų buvo supažindintas su nepriklausomos Lietuvos progresu, jos klestėjimu ir dabartine pavergtos tėvynės skaudžia dalia.

Po paskaitos prelegentei buvo pateikta eilė klausimų. Svarbiausia, susijaudinusi pasakojo M. Krauchunienė, ji buvo amerikiečių moterų užklausta: "Kaip ir kuo mes galime padėti Lietuvai?" Ten susirinkusiųjų ji buvo

jų mėgėjų bei pirkėjų. Paprastai juos perka tik mėgėjai, norėdami paragauti ko nors naujo.

Meksikoje ir Irane granatas naudojamas vaistvandeniu gamyboje.

Granatų sėklomis tinka papuošti vaisių salotas. Sultys turi nepaprastai gražiai raudoną spalvą, todėl tinka nuspalvinimui kepinų glazūroms. Puikus pakaitalas paaugusiems vaikams, duodant vietofe saldinių jiems pakramtyti šių sėklų ir atsigalvinti jų sultimis.

Vaisių, medžio žievės ir šaknyms turi Canino, kuris naudojamas medicinoje ir odos dažymui.

Kurią moterį amerikiečiai gerbia labiausiai?

Atsakymas į šį klausimą buvo Jacqueline Kennedy per ištisus penkerius metus iš eilės, kaip skelbia Gallup — žmonių nuomonių apklausinėjimo biuras. Tada atslinko 1968 m., reikšmingi savo įvykiais, o su jais ir nauji rezultatai. Pirmoje vietoje atsidadė Ethel Kennedy, 40 m., našlė nužudytojo sen. Robert Kennedy, kuri niekad anksčiau ne tik kad nebuvo toje vietoje, bet ir iš viso nelaimėdavo jokios vietos pirmiaujančių garsių moterų sąrašą. Jos buvusi svainė, dabar ponja Aristotle Onassis, 39 m., atsidūrė septintoje vietoje, sekdam iš paskos po minėtos Ethel ir savo buv. anytos Rose Kennedy, Mamie Eisenhower, Lady Bird Johnson, Coretta King (dr. King našlė) ir Pat Nixon, sekant suminėta tvarka. Tačiau ji dar vis yra priešaky rašytojos Pearl Buck, britų karalienės Elzbiotos II ir Helen Hayes, 10-ties labiausiai gerbiamų žymių moterų sąrašą.

Mokančios klausytis

Filmų aktorius Peter Lawford, vienas buvusių Rose ir Joseph Kennedy žentų, vedęs jų dukterį Patricia, dabar išsiskyrė, nepagalėjo gražių žodžių Kennedy giminės moterų atžvilgiu. Spaudai jis pareiškė: "Visos Kennedy moterys žino meną, kaip atidžiai klausytis vyrų kalbos. Tai vienas iš didžiausių žavesių".

Vienišos moterys

JAV -se yra 14,000,000 moterų be gyvenimo draugų: 9,000,000 yra našlių, per 2,000,000 yra išsiskyrėlių arba atskirai gyvenančių nuo savo vyrų ir 3,000,000 yra moterų per 30 metų, kurios niekada neištekėjo.

Aforizmas ant seno saulės laikrodžio

Nesirūpinkite ateitimi. Dabartis — ir visa tu turi. Ateitis greitai bus dabartimi. O dabartis pavis praėjimi.

RELIGINGI ASTRONAUTAI

Kaip dabar patiriama, trečiaisiais Amerikos astronautais, katalikais William Anders, skriodamas pirmajai kelionei aplink mėnulį, buvo pasiėmęs su savimi San Diego vyskupo Furfey dovanotą medalioną su Popiežiaus Jono XXIII-jo atvaizdu ir relikvija. Prieš išskrisdamas iš Cape Kennedy bazės astronautas William Anders šeštadienio rytte parapijos bažnyčioje išklaušė šventąsias Mišias, kurias jo intencija aukėjo klebonas Dennis Barry. Religiniai ir kiti du astronautai.

užprašyta ir kitoms draugijoms paruošti panašias paskaitas ir supažindinti plačiau Amerikos moteris su pavergtų kraštų sunkia būkle.

Po šių naudingų ir įdomių pasikalbėjimų, viešnia V. Leskaitienė ir valdybos narės buvo gražiai pavašintos jaukiojo Valdžių pastogė.

K. Leonaitienė